

Op de Meerssener weg naar de Wmo

De uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning
in Meerssen

28 mei 2010

Inhoudsopgave

1.	Aanleiding en onderzoeksanpak	5
2.	Toetsingskader	9
3.	Invoering van de Wmo in de gemeente Meerssen	13
3.1	Een nieuwe verordening voor de verstrekking van voorzieningen	13
3.2	Het beleidsplan en de uitvoering van het plan	15
3.3	Klanttevredenheidsonderzoek	31
3.4	Benchmark	32
4.	Formele vereisten en financiële gevolgen	35
4.1	Formele vereisten	35
4.2	Financiële betekenis	37
5.	Betrokkenheid van gemeenteraad, burgers en belanghebbenden	41
5.1	Betrokkenheid van de raad	41
5.2	Betrokkenheid van burgers en belanghebbenden	41
6.	Conclusies en aanbevelingen	43
6.1	Conclusies	43
6.2	Aanbevelingen	43
Bijlagen:		
1.	Uitgebreid overzicht van voor toetsingskader gebruikte onderwerpen	46
2.	Lijst van geïnterviewden en geraadpleegde deskundigen	52
3.	Lijst van afkortingen	53
4.	Geraadpleegde literatuur	54
5.	Eerdere onderzoeken	55
6.	De rekenkamercommissie	57

1. Aanleiding en onderzoeksaanpak

In het onderzoeksprogramma van de rekenkamercommissie (verder “de commissie”) is een onderzoek naar de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) opgenomen. Tot nu toe heeft de commissie voor de zes aangesloten gemeenten onderzoeken uitgevoerd die telkens betrekking hadden op één afzonderlijke gemeente. In bijlage 5 is een overzicht van eerdere onderzoeken van de commissie opgenomen.

Voor alle zes gemeenten (Beek, Eijsden, Gulpen-Wittem, Meerssen, Nuth en Valkenburg aan de Geul) wordt een onderzoek naar de Wmo uitgevoerd waarbij de commissie dezelfde onderzoeksvragen en onderzoeksmethodiek hanteert. Het onderzoek voor de gemeente Meerssen is het zesde en dus laatste in deze reeks van onderzoeken. Het is de bedoeling ná afronding van het laatste gemeentelijke onderzoek de onderzoeksuitkomsten voor de zes afzonderlijke gemeenten in samenhang te bezien en zo mogelijk te vergelijken in een zevende, afsluitend onderzoek dat dan betrekking heeft op alle zes gemeenten en waarin waar mogelijk de gemeenten onderling met elkaar worden vergeleken.

Met de komst van de Wmo dragen gemeenten de verantwoordelijkheid voor verschillende aspecten van maatschappelijke ondersteuning van hun inwoners. Dat geldt ook voor de gemeente Meerssen en de inwoners van Meerssen. Voor veel van deze inwoners is de Wmo van belang:

“De gemeente Meerssen acht het van groot belang dat iedereen binnen de gemeente naar eigen vermogen kan meedoen in de samenleving en zoveel als mogelijk zelfredzaam kan zijn. Het gaat daarbij niet alleen om jonge en gezonde mensen, maar ook om bijvoorbeeld ouderen en mensen met een beperking. Uitgangspunt is dat de burger in eerste instantie zoveel mogelijk eigen verantwoordelijkheid neemt om voor zichzelf te zorgen en zorgen voor zijn naaste omgeving. Wanneer dit zorgen niet lukt en niet kan worden teruggevallen op de eigen omgeving, kan de burger een beroep doen op maatschappelijke ondersteuning. De gemeente wil voorwaardenscheppend werken met als doel dat elke burger kan werken aan toename van kwaliteit van leven, ook in zijn omgeving.”¹

De gemeente Meerssen kiest hierbij nadrukkelijk voor een brede invulling van het begrip “kwaliteit van leven”:

“Het gaat om de reële mogelijkheid van een persoon iets te doen of te zijn, met andere woorden de ontplooiings- of realisatiemogelijkheden die een persoon in zich heeft. Dit is dus breder dan de beschikbaarheid van voldoende materiële middelen en ook breder dan “lekker in het vel zitten”.

Voorbeelden van persoonlijke ontplooiings- of realisatiemogelijkheden zijn: gezond zijn, kunnen praten met iemand, een hobby mogen hebben, verplichtingen kunnen hebben, kunnen werken enzovoort. Elke persoon kan zelf beslissen of en in welke mate hij zich ontplooit en de persoonlijke kwaliteiten wil inzetten voor de omgeving. Ook voor Meerssen is dan de opdracht om de ontplooiings- of realisatiemogelijkheden van de burger in de directe omgeving te laten toenemen. Daarbij verdienen twee groepen onze bijzondere aandacht:

¹ Meerssen op Maat. Beleidsplan Wmo 2008-2011, Gemeente Meerssen, 13 december 2007, blz. 17.

- burgers met ontplooiings- of realisatiemogelijkheden worden uitgedaagd tot het inzetten van deze persoonlijke kwaliteiten voor de directe omgeving;
- burgers (die een deel van) deze relevante kwaliteiten (tijdelijk) ontberen gaan we adequate ondersteuning bieden.”²

Wat de kosten voor de zorg betreft werd volgens het Centraal Planbureau (CPB) in 2008 in heel Nederland 79 miljard euro uitgegeven, 4.809 euro per jaar per ingezetene. Het CPB hanteert een ruime definitie van zorguitgaven en rekent hieronder ook de kosten van kinderopvang. Niet alle zorgkosten hebben betrekking op alle prestatievelden van de Wmo. Wat betreft de geschatte kosten voor de Wmo gaat het volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek om zeven miljard euro: ongeveer een tiende van de totale zorgkosten.³ Voor de hulp in het huishouden en individuele voorzieningen begroten Nederlandse gemeenten in 2009 2,6 miljard euro. Tussen de provincies zijn grote verschillen. Gemeenten in de provincie Flevoland verwachten in 2009 per inwoner gemiddeld 113 euro aan individuele verstrekkingen te betalen. Bij de gemeenten in het meer vergrijsde Limburg ligt dat gemiddelde bedrag op 186 euro.⁴

De Wmo kent negen prestatievelden (zie kader). Het ene veld (bijvoorbeeld ‘bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten’) heeft betrekking op alle inwoners. Maar bij andere prestatievelden gaat het om inwoners met een beperking, een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem. Om verslaafden, jongeren in problemen, ouders met problemen bij het opvoeden en vrouwen waarvoor opvang moet worden verzorgd. En om mantelzorgers en vrijwilligers.

Kader

De negen prestatievelden van de Wmo:

1. het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten;
2. op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden;
3. het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning;
4. het ondersteunen van mantelzorgers met inbegrip van steun bij het vinden van oplossingen bij het tijdelijk niet kunnen bieden van hulp alsmede het ondersteunen van vrijwilligers;
5. het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijk verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem;
6. het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en aan mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behouden en het bevorderen van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer;
7. het bieden van maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang en het voeren van beleid ter bestrijding van geweld dat door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer is gepleegd;
8. het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg, met uitzondering van het bieden van psychosociale hulp bij rampen;
9. het bevorderen van verslavingsbeleid.

² Idem, blz. 17.

³ CBS Persbericht 09-037 van 14 mei 2009.

⁴ CBS Webmagazine van 17 juni 2009 .

Deze prestatievelden bevatten doelstellingen, voorzieningen en werkvormen die de gemeenten grotendeels zelf mogen invullen. In haar beleidsplan 'Meerssen op Maat, Wet maatschappelijke ondersteuning 2008-2011' heeft de gemeente Meerssen gekozen "om niet het accent te leggen op nieuw beleid, maar op houdbaar beleid, op gedegen en verantwoorde uitvoeringsrealisatie, verbetering, vernieuwing en samenhang van bestaand beleid".⁵ Tot die keuze acht de gemeente zich genoodzaakt vanwege de beperkte financiële mogelijkheden.

In dit onderzoek neemt de commissie de invoering en uitvoering van de Wmo in Meerssen onder de loep. De Wmo is voor de gemeente Meerssen, zoals voor elke gemeente, een uitdaging omwille van de verschuiving van taken naar de gemeente. Maar ook om andere redenen. De gereguleerde marktwerking in de zorg, toegenomen en toenemende mondigheid van burgers die aanspraak maken of willen maken op voorzieningen, voortdurende kostenstijgingen, een krappe arbeidsmarkt op het gebied van de zorg vormen evenzeer uitdagingen en problemen zonder pasklare oplossingen.

Daarnaast spelen demografische ontwikkelingen, zoals de toenemende vergrijzing en ontgroening, een belangrijke rol in de mogelijkheden die de Wmo aan de inwoners biedt. Het aandeel ouderen van de bevolking in Meerssen zal de komende jaren alleen maar stijgen: in 2005 was het percentage ouderen (65 jaar en ouder) zeventien procent (3.376) op een totaal aantal inwoners van 19.857, in 2007 is dit percentage al gestegen tot 17,9 procent.⁶ Hiermee ligt het percentage ouderen in Meerssen in 2005 hoger dan in Nederland (veertien procent) en ook hoger dan in Limburg (15,9 procent). In Meerssen is de grijze druk 28,1 (= aantal 65 jarigen en ouder per 100 inwoners ten opzichte van de productieve leeftijdsgroep 20 tot 65 jaar) in 2005. Dit is hoger dan de landelijke grijze druk (22,8) en hoger dan de Limburgse grijze druk (25,9).⁷ Deze trend zal zich in de toekomst voortzetten.

De gemeente Meerssen heeft uitgaande van landelijke cijfers een schatting gemaakt van het aantal kwetsbare personen in Meerssen. De prognose is dat de omvang van ouderen, (ex-) GGZ cliënten (Geestelijke Gezondheidszorg) en verstandelijk gehandicapten de komende jaren zal toenemen van 35,3 procent van de totale bevolking in Meerssen in 2004 naar 39,3 procent in 2010.⁸

In dit onderzoek van de commissie komen de volgende vragen aan de orde:

1. Hoe is tot nu toe de invoering van de Wmo aangepakt?
2. In hoeverre voldoet de gemeente hiermee aan de eisen die in de Wmo aan de invoering worden gesteld?
3. Bestaat inzicht in de financiële betekenis van de Wmo voor de gemeente?
4. Wat is de betrokkenheid van de raad bij de plaatselijke invulling van de Wmo en bij het verdere invoeringstraject?
5. In hoeverre zijn burgers en belangenverenigingen in het kader van burgerparticipatie betrokken bij de besluitvorming en invoering van de Wmo?"

⁵ Meerssen op Maat. Beleidsplan Wmo 2008-2011, Gemeente Meerssen, 13 december 2007, blz. 6.

⁶ Meerssen op Maat. Beleidsplan Wmo 2008-2011, Gemeente Meerssen, 13 december 2007, blz. 11.

⁷ Idem, blz. 12.

⁸ Idem, blz. 14.

In hoofdstuk 2 gaat de commissie in op het bij dit onderzoek gebruikte toetsingskader. Het derde hoofdstuk bevat het antwoord op de eerste onderzoeksvraag. In hoofdstuk 4 komen de tweede en derde onderzoeksvraag aan de orde. Hoofdstuk 5 heeft betrekking op de vierde en vijfde onderzoeksvraag. In het zesde, laatste hoofdstuk trekt de commissie conclusies en doet zij aanbevelingen.

2. Toetsingskader

De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is op 1 januari 2007 van kracht geworden. Een aantal al langer bestaande wetten en regelingen zijn onderdeel van de Wmo. Nieuw is dat de nieuwe wet beoogt samenhang tot stand te brengen tussen deze regelingen. Nieuw is ook dat de verantwoordelijkheid voor hulp in het huishouden op gemeentelijk niveau is komen te liggen. En nieuw is dat de gemeente zich moet verantwoorden over de uitvoering van de Wmo. Niet naar hogere bestuursorganen, maar horizontaal: naar de eigen inwoners en naar de gemeenteraad.

De Wmo kent - zoals eerder vermeld - negen prestatievelden die van uiteenlopende aard zijn. Nu eens gaat het om een doelstelling (prestatievelden 1 en 5), dan weer om een voorziening (prestatieveld 2).

Prestatieveld 3 is een werkvorm en bij de prestatievelden 6, 7 en 9 gaat het om voorzieningensstelsels. Het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) hanteert bij zijn evaluatie om redenen van overzichtelijkheid drie clusters van prestatievelden:

1. sociale samenhang (prestatieveld 1 en deel van prestatieveld 4). Het gaat hier om sociale samenhang en leefbaarheid en ondersteuning van het werk van vrijwilligers, voorzover het hier niet gaat om hulp aan mensen met beperkingen;
2. mensen met beperkingen (prestatievelden 3, 5 en 6 en een deel van prestatieveld 4). Het deel van prestatieveld 4 heeft betrekking op mantelzorg en vrijwilligerswerk voor mensen met beperkingen;
3. kwetsbare burgers (prestatievelden 7, 8 en 9). Het gaat hier om openbare geestelijke gezondheidszorg, naast verslavingszorg en maatschappelijke opvang.

Het tweede prestatieveld (opvoedingsondersteuning) past niet goed in deze clusterindeling en komt in het toetsingskader om praktische redenen onder het eerste cluster aan de orde.⁹

Onderstaande indeling hanteert de commissie voor het toetsingskader waarvoor de wettelijke bepalingen en de gemeentelijke verordening de bouwstenen zijn. Deze indeling berust op een uitgebreidere versie, die in bijlage 1 is opgenomen.

De gemeente dient te beschikken over een aantal aan de gemeenteraad ter goedkeuring voorgelegde beleidsdocumenten en uitvoeringsdocumenten. Het gaat hierbij om:

A. Algemeen

- Beleidsplan, al dan niet voorafgegaan door startnotitie en beleidsvisie (Artikel 3, lid 1 en 2: de gemeenteraad stelt een plan vast telkens voor een periode van ten hoogste vier jaren).
- In het plan moet in ieder geval worden ingegaan op (artikel 3, lid 4):
 - de gemeentelijke doelstellingen;
 - kwalitatieve doelstellingen;
 - kwantitatieve doelstellingen;
 - de wijze van uitvoering van het samenhangende beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning;
 - de door de gemeente te behalen resultaten;

⁹ Gijs van Houten, Mathijs Tuynman, Rob Gilsing. Eerste tussenrapportage Wmo-evaluatie. De invoering van de Wmo: gemeentelijk beleid in 2007. Sociaal en Cultureel Planbureau, augustus 2008, blz. 7.

- de door de gemeente te nemen maatregelen om de kwaliteit van de uitvoering te waarborgen.

Relatie met andere gemeentelijke beleidsterreinen, zoals:

- ✓ (gezondheids)zorgbeleid;
- ✓ woonvisie/woonbeleid;
- ✓ armoedebeleid;
- ✓ activeringsbeleid (in het kader van WWB, WSW, Wia en Wajong);
- ✓ sportbeleid;
- ✓ integratie-/inburgeringsbeleid;
- ✓ vervoersbeleid (leerlingenvervoer, WSA-vervoer);
- de door de gemeente te nemen maatregelen om keuzevrijheid te bieden;
- de wijze waarop gemeenteraad en gemeentebestuur zich op de hoogte hebben gesteld van de behoeften van kleine doelgroepen;
- samenwerking met andere gemeenten.

B. Participatie in het Wmo-beleid

De gemeente dient participatie in het Wmo-beleid mogelijk te maken. Hiervoor gelden de volgende normen:

- Participatie van de burgers bij het Wmo-beleid is vastgelegd in artikel 11 en 12. Bij:
 - de beleidsvoorbereiding;
 - vroegtijdig de mogelijkheid om zelfstandig beleidsvoorstellen in te dienen over maatschappelijke ondersteuning;
 - gelegenheid tot advies indienen door de gezamenlijke vertegenwoordigers van representatieve organisaties van vragers op het gebied van maatschappelijke ondersteuning;
 - motivering van gemeentebestuur gericht aan gemeenteraad over de manier waarop de belangen en behoeften van inwoners die hun belangen en behoeften niet goed kenbaar kunnen maken in de beleidsvorming zijn meegewogen.
- Wijze van participatie van organisaties die betrokken zijn bij opstellen van visie en doelen van de Wmo:
 - informeren;
 - raadplegen;
 - vragen om instemming.
- horizontale verantwoording: artikel 9 schrijft voor dat het gemeentebestuur jaarlijks voor 1 juli bekend maakt de uitkomsten van het cliënttevredenheidsonderzoek en de bij ministeriële regeling aangewezen prestatiegegevens.

C. De reikwijdte van de Wmo

De gemeente dient doelstellingen vast te stellen op alle terreinen die onder de Wmo vallen. Het gaat hier om het volgende:

1. Sociale samenhang, ondersteuning van vrijwilligers en opvoedingsondersteuning
 - gemeentelijke activiteiten gericht op sociale samenhang;
 - gemeentelijke activiteiten gericht op ondersteuning van vrijwilligers (ook in sportverenigingen, kinderboerderijen, buurtcomités en muziekgezelschappen);
 - gemeentelijke activiteiten gericht op jeugdigen met opgroei problemen en op ouders met problemen met opvoeden.

2. Mensen met beperkingen
 - informatie, advies en cliëntondersteuning;
 - voorzieningen van informatie en/of advies;
 - indicatiestelling Wmo-loketten;
 - organisaties waarmee cliënt in het Wmo-loket rechtstreeks contact kan leggen;
 - cliëntondersteuning;
 - betrokkenheid bij algemene voorzieningen;
 - betrokkenheid bij individuele voorzieningen;
 - betrokkenheid bij indicatiestelling.

3. Maatschappelijke zorg.

Met dit toetsingskader is een uitgebreid kader geschetst voor de gemeentelijke activiteiten op het gebied van de maatschappelijke ondersteuning. Gelet op de omvang en schaal van de gemeente Meerssen is niet elk van de punten in dit toetsingskader voor deze gemeente relevant. De commissie voerde naast dit onderzoek voor de gemeente Meerssen soortgelijke onderzoeken uit voor de gemeenten Beek, Eijsden, Gulpen-Wittem, Nuth en Valkenburg aan de Geul. Dit onderzoek voor de gemeente Meerssen is het zesde en laatste gemeentelijke onderzoek van de commissie. Bij deze onderzoeken gebruikt de commissie hetzelfde toetsingskader.

Dit onderzoek is niet het eerste onderzoek naar (de gevolgen van) de invoering en de uitvoering van de Wmo. De tussentijdse evaluatie van het SCP is eerder in dit hoofdstuk genoemd. De evaluatie van het SCP is geanonimiseerd. Prestaties en bevindingen zijn niet op individuele gemeenten en dus ook niet op Meerssen te herleiden. De eindrapportage van deze evaluatie is op 1 maart 2010 verschenen.¹⁰

De evaluatie van het SCP kent daarnaast beperkingen, die het SCP zelf naar voren brengt. Van de toenmalige 443 gemeenten deden 383 gemeenten mee aan de evaluatie (82 procent). Het evaluatieonderzoek berust op informatie die is verstrekt door ambtenaren die in hun dagelijks werk met de uitvoering van de Wmo te maken hebben. Dat werkt het rooskleurig voorstellen van de beleidswerkelijkheid in de hand. Het SCP wijst er ook nog op dat niet zozeer de uitvoering als wel de plannen tot uitvoering uitgangspunt zijn bij de verstrekking van de van de gemeenten gevraagde informatie. Dat kan een gunstige inschatting van de resultaten van het Wmo-beleid verder in de hand werken.

¹⁰ Mirjam de Klerk, Rob Gilsing, Joost Timmermans (red.), 'Op weg met de Wmo. Evaluatie van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2007-2009.' Sociaal en Cultureel Planbureau 1 maart 2010.

De gemeente Meerssen neemt deel aan de jaarlijkse tevredenheids- en benchmarkonderzoeken van het onderzoeksbureau SGB0.

De commissie wil aan de hand van de vijf onderzoeksvragen nagaan hoe het is gesteld met de uitvoering van de Wmo in de gemeente Meerssen en op welke wijze de uitvoering - ook in vergelijking met vijf naburige gemeenten - nog kan worden verbeterd.

3. Invoering van de Wmo in de gemeente Meerssen

In dit hoofdstuk komt de eerste onderzoeksvraag aan de orde: hoe is tot nu toe de invoering van de Wmo aangepakt? De commissie wil deze vraag beantwoorden met het oog op de effecten die de invoering van de Wmo heeft teweeggebracht.

3.1 Een nieuwe verordening voor de verstrekking van voorzieningen

Op 1 januari 2007 vond de invoering van de Wmo plaats. Op 13 december 2007 stelde de gemeenteraad van Meerssen het 'Beleidsplan Wet maatschappelijke ondersteuning 2008-2011 Meerssen op Maat' vast. Hiermee voldeed de gemeente Meerssen aan een van de formele vereisten van de Wmo.

Wat ging hieraan vooraf? Op 8 augustus 2006 legde het college aan de raad een voorstel voor ter vaststelling van de Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning 2007 Gemeente Meerssen en een artikelsgewijze toelichting. Het was de bedoeling om deze verordening per 1 januari 2007 te laten ingaan.¹¹ Hiermee zou de gemeente voldoen aan de verplichting uit de Wmo om door middel van een verordening binnen het landelijke wettelijke kader zelf regels te stellen omtrent de verstrekking van Wmo-voorzieningen.

Bij het opstellen van de verordening was de gemeente uitgegaan van de nog geldende verordening Wet voorzieningen gehandicapten (Wvg), de Wvg-jurisprudentie en de modelverordening van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG). In het raadsvoorstel beschreef het college de keuzen bij het vertalen van de modelverordening in de lokale verordening. Bovendien werd erop gewezen dat de verordening slechts een deel van de Wmo beoogde te regelen: drie van de negen prestatievelden. Voor het bredere Wmo-beleid werd een Wmo-beleidsnota aangekondigd die in 2007 aan de raad zou worden voorgelegd en die een periode van vier jaren zou bestrijken.

Het college koos ervoor in de verordening alleen de hoofdlijnen te regelen, nadere uitwerking zoals het vaststellen van alle bedragen zou plaatsvinden in onderliggende regelgeving, die aan het college werd gedelegeerd. Het gaat hier om het gemeentelijke 'Besluit nadere regels voorzieningen maatschappelijke ondersteuning 2007 Gemeente Meerssen' (hierna: Besluit nadere regels) dat later (in het vierde kwartaal van 2006) werd vastgesteld en dat uitvoeringsregels bevat over onder andere de hoogte van standaardbedragen, de eigen bijdragen-regeling en de uitvoeringsregels rondom het Persoonsgebonden Budget (PGB).

In het raadsvoorstel werd gesteld dat in de voorliggende verordening een soepelere insteek is gekozen dan de VNG in haar modelverordening aanbeval omdat het college de invoering van de Wmo niet wilde aangrijpen om ingrijpende wijzigingen voor de klant door te voeren, tenzij daartoe een wettelijke verplichting zou bestaan. Met deze verordening koos het college ervoor het voorzieningenniveau minimaal op hetzelfde niveau te houden als in de Wvg. Wel kondigde het college aan meer te sturen op het doelmatig verstrekken van voorzieningen en het tegengaan van kapitaalvernietiging.¹²

¹¹ Raadsvoorstel Vaststelling Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning 2007 Gemeente Meerssen en Artikelsgewijze toelichting, 8 augustus 2006.

¹² Raadsvoorstel Vaststelling Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning 2007 Gemeente Meerssen en Artikelsgewijze toelichting, 8 augustus 2006, p. 5.

De conceptverordening werd voorgelegd aan de Gehandicapten Organisatie Meerssen (GOM). Op 30 augustus 2006 reageerde de GOM met kritiek op de conceptverordening: “de gemeentelijke Wmo-verordening grijpt te zeer terug op de Wvg en blijft hiermee denken in een benadering van aanbod en voorzieningen, terwijl de compensatieplicht, het nieuwe principe in de Wmo, iets geheel anders wil zeggen namelijk problemen van mensen met beperkingen, mantelzorgers en vrijwilligers oplossen”.¹³ De GOM benadrukte dat de Wmo-verordening geen omgewerkte Wvg-verordening mocht zijn waarin allerlei gedetailleerde aanspraken op voorzieningen werden geregeld en vond dat de voorliggende verordening dit wel was. De GOM adviseerde de voorliggende verordening als startpunt te gebruiken voor een geheel nieuwe verordening die meer recht zou doen aan de uitgangspunten van de Wmo en beval daarbij de voorbeeldverordening van de CG-Raad (Chronisch Zieken en Gehandicapten Raad) als leidraad aan.¹⁴ In het advies betreurde de GOM het dat in de gemeente nog geen Wmo-platform was geformeerd. Dit ondanks een toezegging hiertoe van minstens een half jaar daarvoor.

Na behandeling in de raadscommissie van 22 augustus 2006 ontving de raad een aangepaste concept Wmo-verordening, waarin (beperkte) aanpassingen waren aangebracht op advies van de GOM. In het raadsvoorstel ging het college in op de punten van de GOM.¹⁵ In de eerste plaats reageerde de gemeente op het achterwege blijven van een Wmo-raad. De gemeente weet de opgelopen vertraging aan de trage besluitvorming op landelijk niveau; de invoering van de Wmo was met een half jaar uitgesteld. Maar de verwachting was dat het Wmo-platform in Meerssen snel uit de startblokken zou komen. In de tweede plaats wees de gemeente erop dat aan de Wmo niet de bedoeling ten grondslag lag om de reikwijdte van de Wet voorzieningen gehandicapten te verruimen of te beperken. In de derde plaats voelde de gemeente er niets voor om in afwachting van een geheel nieuwe verordening een overgangsfase in te lassen: dat zou haaks staan op afspraken met andere gemeenten bij de uitvoering van de Wmo.¹⁶

Op voorstel van de VVD-fractie werd met alleen de tegenstemmen van de CDA-fractie op 14 september 2009 een motie aangenomen om onverkorte toepassing van de desbetreffende bepalingen van de verordening die zou leiden tot verhuisplicht te voorkomen. Het ging hierbij om bij indicaties voor woonaanpassingen schrijnende situaties te voorkomen. De gemeenteraad ging op 14 september 2006 akkoord met de verordening.

De motie leidde in 2007 tot bijstelling van het beleid. Voortaan kregen inwoners van de gemeente Meerssen die niet wensten te verhuizen een bedrag ter hoogte van de verhuiskostenvergoeding om daarmee hun woning zo aan te passen dat ze daar konden blijven wonen. Voorwaarde was uiteraard wel dat ze de woningaanpassing naar behoren zouden (laten) uitvoeren.¹⁷ De vergoeding wordt uiteraard pas uitgekeerd nadat dit laatste ook is vastgesteld. De gemeenteraad ging met deze beleidswijziging op 13 december 2007 akkoord.

¹³ Advies terzake Wmo-verordening, Gehandicapten Organisatie Meerssen, 30 augustus 2006.

¹⁴ Idem.

¹⁵ Raadsstuk betreffende reactie Gehandicapten Organisatie Meerssen, 6 september 2006.

¹⁶ Brief van het college aan de gemeenteraad van 6 september 2006, volgnummer 06-Dejong-09.

¹⁷ Idem van 6 november 2007, volgnummer 07-Dejong-22.

3.2 Het beleidsplan en de uitvoering van het plan

In dezelfde vergadering van de gemeenteraad kwam ook het beleidsplan 'Meerssen op Maat Beleidsplan Wmo 2008-2011' aan de orde. Met dit beleidsplan had de gemeente de volgende doelstellingen:

1. Een aanzet tot een visie van de gemeente Meerssen op maatschappelijke ondersteuning;
2. Een inventarisatie per prestatieveld van de stand van zaken met daarin eventuele knelpunten;
3. Samenhang tussen de prestatievelden;
4. Maatregelen om de voortgang te bewaken, met inbegrip van de kwaliteit.¹⁸

De visie op maatschappelijke ondersteuning komt in het beleidsplan aan de orde in het derde hoofdstuk ('Waar Meerssen voor staat'). De rol van de gemeente is "voorwaardenscheppend" met als doel dat "elke burger kan werken aan toename van kwaliteit van leven, ook in zijn omgeving."¹⁹ Deze brede aanpak van maatschappelijke ondersteuning berust op vijf beleidsuitgangspunten die de commissie hieronder weergeeft:

- a. Sterke kernen met zorgzame inwoners. De gemeente Meerssen kent vier kernen: Bunde, centrum Meerssen, Geulle en Ulestraten. Bij het behoud van de kracht van de kernen gaat het de gemeente om het beheer van de openbare ruimte, veiligheidsbeleid, woningbouw en de mate van spreiding van voorzieningen als winkels, scholen, welzijnsinstellingen, eerstelijnsgezondheidsvoorzieningen, verenigingen, bibliotheek;
- b. Beleid voor alle inwoners van de gemeente Meerssen, dus met of zonder beperkingen;
- c. Compensatie van beperkingen in zelfredzaamheid;
- d. Preventie waar mogelijk;
- e. Houdbaar beleid. Hieronder wordt verstaan dat de gemeente doelmatig omgaat met de beschikbare financiële middelen.

Bij de uitwerking van deze vijf beleidsuitgangspunten laat de gemeente zich leiden door kerngericht werken en een persoonsgerichte aanpak. Wat dit laatste betreft gaat het erom meervoudige problemen zo goed mogelijk op te lossen. Vaak gaan lichamelijke en geestelijke problemen samen met sociale en materiële problemen. De hulpverlening moet op dit samenstel van problemen worden gericht. Als dat niet gebeurt, blijven de problemen zich alleen maar opstapelen en kan de aard en de ernst van de problematiek verder verslechteren.

De tweede doelstelling van het beleidsplan was een inventarisatie van de stand van zaken per prestatieveld met inbegrip van de daarbij voorkomende knelpunten.

Wat het eerste prestatieveld (sociale samenhang en leefbaarheid) betreft bevat het beleidsplan een heldere en onderbouwde analyse. De bevolking van de gemeente Meerssen groeit niet meer en vergrijs, voorzieningen verdwijnen uit de kernen, de woningmarkt in de gemeente biedt te weinig mogelijkheden voor jongeren. Hiernaast is het openbaar vervoer niet optimaal en hebben de ontwikkelingen rond Maastricht Aachen Airport een negatieve invloed op het leven en wonen in een aantal kernen. Verder signaleert het beleidsplan zorgwekkende ontwikkelingen bij de beleving van veiligheid in de kernen, waarbij verwezen wordt naar cijfers van de GGD Zuidelijk Zuid-Limburg:

¹⁸ Idem van 6 november 2007, volgnummer 07-Dejong-26.

¹⁹ 'Meerssen op Maat. Beleidsplan Wmo 2008-2011', blz. 17.

ongeveer een derde van de leerlingen uit het voortgezet onderwijs voelt zich 's avonds en 's nachts wel eens onveilig. Een op de zes leerlingen ook overdag.

Voor het bevorderen van sociale samenhang en leefbaarheid wil de gemeente Meerssen een evaluatie van wat wordt verstaan onder 'sociale samenhang' en 'leefbaarheid'. Ook wil de gemeente meer informatie over hoe de sociale samenhang en leefbaarheid wordt ervaren. Dit wil de gemeente peilen en deze 'nulpeiling' regelmatig herhalen. Ten slotte kiest de gemeente Meerssen voor voortzetting van het al in gang gezette beleid om kerngericht te werken en daar waar nodig te versterken.

Wat het tweede prestatieveld betreft is het de hoofdambitie om problemen bij jeugdigen te voorkomen. Dat geldt voor het opgroeien én voor het opvoeden. Uitgangspunt hierbij zijn voor de gemeente Meerssen de vijf gemeentelijke taken uit de Wet op de jeugdzorg: informatie en advies, vroegsignalering, toeleiding naar het hulpaanbod, licht-pedagogische hulp en coördinatie van zorg.

Voor de vroegsignalering zijn werkmethodeïken ontwikkeld en zowel binnen het basisonderwijs als het voortgezet onderwijs functioneren zorgteams. Bij de coördinatie van zorg ligt de aandacht nadrukkelijk op multiproblematiek. De gemeente Meerssen wil een centrum voor jeugd en gezin, waarin de vijf gemeentelijke taken hun plaats vinden. Uit het beleidsplan wordt niet precies duidelijk of en zo ja, in welke mate sprake is van knelpunten.

Het derde prestatieveld is het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning. In 2007 beschikte de gemeente Meerssen over een telefonisch bereikbaar zorgloket waar inwoners elke werkdag tussen negen en twaalf uur terecht konden. Veel vragen konden worden afgedaan door informatie te verstrekken. Als sprake was van een vervolgspraak, volgde een huisbezoek. Inwoners die zich bij het gemeentehuis meldden werden te woord gestaan en voor hen werd een afspraak gemaakt voor een uitgebreider gesprek. Om de ambitie van de gemeente op dit prestatieveld waar te maken wil het beleidsplan de kwaliteit van het loket borgen, met name door het jaarlijkse tevredenheidsonderzoek. De gemeente wilde naar één centraal fysiek punt voor de Wmo waar burgers via de kortst mogelijke en snelst mogelijke weg (digitaal, telefonisch, aan het loket, per post of email) met hun vragen terecht zouden kunnen.

Het vierde prestatieveld heeft betrekking op de ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers. Dit is een nieuwe taak voor de gemeente, waarbij het niet makkelijk is om als gemeente de juiste keuzes te maken. Harde gegevens over het aantal mantelzorgers op landelijk, provinciaal en lokaal niveau zijn niet voorhanden: de gemeente baseert zich op aannames. In het geval van de gemeente Meerssen betreft het afgeleides van cijfers voor Zuid-Limburg die op hun beurt weer zijn afgeleid van landelijke aannames. Voor Meerssen zou het gaan om 23 procent van de bevolking: in 2006 4.562 mantelzorgers in Meerssen, waarvan een kwart meer dan acht uur per dag de zorg voor een familielid of naaste op zich had genomen. Ook voor dit prestatieveld (net als het eerste prestatieveld) heeft de gemeente Meerssen in het beleidsplan een met veel nuttige feitelijke informatie onderbouwde analyse gemaakt.

De gemeente Meerssen wil een beter inzicht in het aantal mantelzorgers en vrijwilligers en wil goede voorwaarden scheppen voor mantelzorg en vrijwilligerswerk. Wat mantelzorgers betreft komt hier nog bij dat de gemeente vroegtijdige signalering wil van overbelasting van mantelzorgers en doorverwijzing voor ondersteuning. Hieronder staan de - in het beleidsplan vermelde - cijfers van Zuid-Limburg en de cijfers van Meerssen: het gaat hier om cijfers die van landelijke cijfers zijn afgeleid en daarom niet meer dan een indicatie zijn.

Tabel 1: *Schatting aantal mantelzorgers in Meerssen*

	Zuid-Limburg	Meerssen
Aantal inwoners 2006	627.576	19.857
Mantelzorgers	144.188 (23 procent)	4.562
Mantelzorgers met zorgtaken van meer dan acht uur per week	38.450 (6,1 procent)	1.217
Mantelzorgers met zorgtaken langer dan drie maanden	28.838 (4,6 procent)	912
Overbelaste mantelzorgers	7.690 (1,2 procent)	243

Bij het vijfde prestatieveld gaat het om collectieve voorzieningen voor inwoners om aan het maatschappelijk leven deel te nemen. De gemeente Meerssen beschikt over 96 wooneenheden voor verzorgd wonen en 152 wooneenheden voor verspreid zelfstandig wonen. Niet alleen geschikte woningen zijn nodig, maar ook welzijns- en zorgarrangementen 'aan huis'. Doelstelling van de gemeente is om een zodanig voorwaardenscheppend beleid te ontwikkelen en uit te voeren dat inwoners met beperkingen, een chronisch psychisch probleem of psychosociaal probleem zo lang mogelijk zelfstandig kunnen functioneren in de samenleving.

Het zesde prestatieveld heeft betrekking op individuele voorzieningen voor mensen met een beperking of een chronisch psychische probleem en voor mensen met een psychosociaal probleem. Bij het toekennen van zulke voorzieningen (om bijvoorbeeld een huishouden te voeren of om zich te verplaatsen) houdt het Meerssense college rekening met de "persoonskenmerken" en behoeften van de aanvrager alsmede met de mogelijkheden om uit een oogpunt van de kosten zelf voor zulke voorzieningen te zorgen. Het beleidsplan werkt niet uit wat onder "persoonskenmerken" wordt begrepen. Wel verwacht het college van de burger dat "deze anticipeert op zijn eigen levensloop." Met de ouderdom komen immers gebreken: "het vangnet van de individuele verstrekkingen treedt pas in werking op het moment dat de eigen mogelijkheden en de mogelijkheden binnen 'de actieve samenleving' onvoldoende oplossing bieden." Voor de gemeente is het belang "om de druk op het vangnet zo laag mogelijk te houden."

De gemeente Meerssen heeft ervoor gekozen de persoonskenmerken te toetsen in de procedure. Met name het CIZ houdt bij de toetsing hiermee rekening. Het zou naar de mening van de gemeente Meerssen te ver voeren om zulks in het beleidsplan op te nemen.²⁰

Cijfermatig lijkt echter bij de invoering van de Wmo nog geen effect van deze Meerssense in te zien opgetreden. Deze werd pas later verwacht: "in het eerste kwartaal van 2008 wordt de eerste Wmo-verordening geëvalueerd. Dit op basis van ervaringsgegevens over 2007 en rekening houdend met voortschrijdend inzicht, met name op het gebied van de invulling van de compensatieplicht, en de afgesproken budgettaire neutraliteit. Het Wmo-platform zal hierbij nauw betrokken worden."²¹ De evaluatie is uitgevoerd en de resultaten zijn de raad in een presentatie verklaard en toegelicht.

²⁰ E-mail van Maxime Niesten van 28 april 2010 om 17.00 uur.

²¹ 'Meerssen op Maat. Beleidsplan Wmo 2008-2011', blz. 52.

Tabel 2: Aantal uitstaande hulpmiddelen en voorzieningen op prestatieveld 6

Hulpmiddelen en voorzieningen (toegekend in 2006):	Aantal
Aantal woonvoorzieningen	91
Aantal scootmobielen	108
Aantal rolstoelen (handbewogen en elektrisch)	279
Aantal VOM-pashouders	850
Hulp in het huishouden (2007):	
Aantal overgangsccliënten per 1 januari 2007	455
Aantal aanvragen in het eerste kwartaal 2007	73
Aantal toekenningen in het eerste kwartaal 2007	56

Tabel 3: Aantal aanvragen hulpmiddelen en voorzieningen op prestatieveld 6

Soort aanvraag	2007	2008	2009
Aantal woonvoorzieningen	91	132	141
Aantal uitstaande scootmobielen per 1 januari van het jaar	104	112	117
Aantal uitstaande rolstoelen per 1 januari van het jaar	253	250	253
Aantal VOM pashouders per 1 januari van het jaar	700	743	767
Aantal overgangsccliënten hulp bij het huishouden	455	442	nvt
Aantal nieuwe aanvragen hulp in het huishouden	193	281	232
Aantal cliënten hulp in het huishouden per 1 januari van het jaar	594	597	512

Bron: Gemeente Meerssen

De gemeente hield in het beleidsplan rekening met hogere uitgaven voor deze voorzieningen: “wij zullen in 2008 het gesprek openen met organisaties en instellingen van belanghebbenden en betrokkenen, zowel van de kant van de cliënten als van de kant van de leveranciers en zorgaanbieders. Met hen willen wij nagaan wat de mogelijkheden zijn om in de sfeer van voorzieningen te komen tot kostenbesparing en tot doelmatigheidswinst.” Hoe is de gemeente hiermee te werk gegaan? In 2008 en in 2009 is een regionaal traject opgezet waarbij gekeken is naar kostenbesparing en doelmatigheidswinst. De resultaten uit deze besprekingen zijn ingebed in de aanbesteding hulpmiddelen (2008) en de aanbesteding hulp bij het huishouden (2009). De daaruit voortvloeiende verordening is in de gemeenteraad onderwerp van behandeling geweest.²²

²² E-mail van Maxime Niesten van 28 april 2010 om 17.00 uur.

De laatste drie prestatievelden betreffen maatschappelijke opvang, verslavingszorg en openbare geestelijke gezondheidszorg. Voor deze prestatievelden bestaat een financieringsstructuur die grotendeels via de gemeente Maastricht loopt. Deze gemeente is verantwoordelijk voor de instandhouding van de voorzieningen op deze velden. Een probleem is dat een omschrijving van wie tot de doelgroepen op deze prestatievelden kan worden gerekend niet eenvoudig en niet voor slechts één uitleg vatbaar is te maken: “er kan sprake zijn van dakloosheid, verslaving, psychiatrie, het mijden van zorg, onvermogen zich maatschappelijk te handhaven, sociaal isolement, opvoedingsproblemen, relatieproblemen, huiselijk geweld, beperkte maatschappelijke participatie etc. In sommige gevallen is sprake van het veroorzaken van overlast. Het kan gaan om volwassenen, jongeren of ouderen.” Dit is geen Meerssens, maar een algemeen probleem.

Met het beleidsplan legde de gemeente de ondergrond voor de in vier jaren te nemen stappen om haar doelstellingen op elk van deze prestatievelden waar te maken. Het beleidsplan zelf bevat hoofdzakelijk alleen voor het jaar 2008 per prestatieveld een overzicht van uit te voeren activiteiten. Hieronder komt dit per prestatieveld aan bod:

Prestatieveld 1

Het bevorderen van de sociale samenhang en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten

Beleidsdoelstellingen (2008 - 2011):

- Afgeronde evaluatie van de toepassing van de begrippen, woonzorg-zones, kernen en buurten met eventuele herdefiniëring in 2008.
- Realisatie van een periodieke kernpeiling waaronder een nulmeting.

Tabel 4: Voornemens prestatieveld 1

Formulering	Startdatum	Gereed	Indicator	Financiering
Definiëring begrippen kernen, buurten, zorgzones	2008	Mei 2008	Schriftelijke definiëring	
Evaluatie begrippen sociale samenhang en leefbaarheid	2008	Mei 2008	Schriftelijke definiëring	
Uitvoering kernpeiling 2008 (waaronder nulmeting)	2008	continue	Periodieke rapportage kernpeiling	Nog te bepalen
Opstellen van kernprofielen en dit planmatig verwerken in programma's van gemeente, corporaties, politie en Trajekt in samenspraak met genoemde organisaties, eerstvolgende is in 2008 voor de periode 2009-2010	2009	2010	• Kernprofiel • Kernagenda	Nihil
Heroriëntatie op kerngerichte communicatie van, voor en door de kern, alsook tussen de kernen	2008	2008	Nieuwe communicatievormen	Nihil

Bron: Wmo integraal: Evaluatie uitvoeringsprogramma Wmo 2008 en doorkijk naar uitvoeringsprogramma Wmo 2009.

Prestatieveld 2

Op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden

Beleidsdoelstellingen (2008 - 2011):

- Het hebben en onderhouden van een betrouwbaar overzicht in het aantal jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden.
- Het bereik van gezinnen dat laagdrempelige vormen van (opvoedings)ondersteuning nodig heeft is in 2010 toegenomen met minimaal tien procent (Wmo).
- Het percentage gezinnen dat intensieve (opvoedings)ondersteuning nodig heeft is in 2010 gedaald met minimaal twintig procent (Wmo).

Tabel 5: Voornemens prestatieveld 2

Formulering	Startdatum	Gereed	Indicator	Financiering
Inzicht in de aantallen jeugdigen in de gemeente Meerssen met problemen met opgroeien en het effect van interventies op deze aantallen	2008	2008	Een maal per 6 maanden een overzicht	Nihil
Inzicht in de aantallen ouders met problemen met opvoeden en het effect van interventies op deze aantallen	2008	2008	Een maal per 6 maanden een overzicht	Nihil
Werkmethodiek Samen Starten wordt geleidelijk ingevoerd in de JGZ 4-19 jarigen	2008		DMO protocol is geïmplementeerd	Incidenteel budget Impulsmiddelen. Opvoedingsondersteuning VWS: is in voorzien
Invoering verwijsindex	2008	2008	<ul style="list-style-type: none">• Convenant coördinatie van zorg• Verwijsindex wordt door betrokken partners gebruikt	Nog onzeker of Rijksfinanciering volgt
Aansluiting Persoons Gerichte Aanpak (PGA) t.b.v. multiproblematiek bij jongeren	2008	2011	Procesbeschrijving coördinatie van zorg en PGA	Is tot 2010 in voorzien (Provinciale subsidie)
Invoering Electronisch Kind Dossier (EKD)	2008	2009	EKD wordt gebruikt in alle contactmomenten	Nog onzeker of Rijksfinanciering volgt.
Invoering / realisatie Centrum voor Jeugd en Gezin	2008	2009	Centrum voor jeugd en gezin is operationeel	Nog onzeker of rijksfinanciering volgt

Bron: Wmo integraal: Evaluatie uitvoeringsprogramma Wmo 2008 en doorkijk naar uitvoeringsprogramma Wmo 2009.

Prestatieveld 3

Informatie, advies en cliëntondersteuning

Beleidsdoelstellingen (2008 - 2011):

- De naam en de functie van het ZorgLoket gemeente Meerssen is in 2009 bij 75 procent van de burgers bekend. Tot 2011 neemt dit percentage jaarlijks met tien procent van het percentage in 2009 toe.
- Van de burgers die een bezoek brengen aan het ZorgLoket gemeente Meerssen, vindt in 2010 tenminste 75 procent dat ze snel en juist geïnformeerd zijn over de sociale voorzieningen op het gebied van zorg en voorzieningen. Tevens vindt in 2010 tenminste 75 procent dat ze snel en juist doorverwezen zijn.

Tabel 6: Voornemens prestatieveld 3

Formulering	Startdatum	Gereed	Indicator	Financiering
Begin 2008 is een plan van aanpak Zorgloket gereed. Dit plan bevat tenminste: <ul style="list-style-type: none"> • De wijze van verbeteren van de kwaliteit van de organisatie • De samenwerking met het zogenaamde voorportaal (ouderenadviseurs en SSS) • De realisatie van ketensamenwerking met tenminste de volgende partners: het ZorgLoket, MEE, GGZ, Cliëntondersteuning, Steunpunt Mantelzorg, vrijwilligersorganisaties, Stichting Gehandicapten Organisatie Meerssen, Woningstichting Meerssen, Trajekt (met name het algemeen maatschappelijk werk), de ouderenadviseur, GGD – Zuid Limburg, Bureau Jeugdzorg, de zorgaanbieders met als werkgebied (o.a.) Meerssen • De wijze van versterken van de doorverwijsfunctie • Vertaling van het klanttevredenheidsonderzoek Wmo en klachtenreglement van het ZorgLoket gemeente Meerssen • De wijze van invoering van het cliëntvolgsysteem • De wijze van signalering overbelasting bij mantelzorgers • Versterken van de ondersteuningsstructuur voor vrijwilligersorganisaties 	2008	2008	Plan van aanpak ZorgLoket	Is in voorzien
Implementatie van het plan van aanpak	2008	2008		Nihil
Campagneplan ten behoeve van de naams en-functiebekendheid van het gemeentelijk Wmo loket	2008	2008	Gezamenlijk opgesteld campagne-plan	Is in voorzien
Implementatie sociale kaart <ul style="list-style-type: none"> • Operationaliseren van infrastructuur • Invoeren Data • Uitvoeren protocollen • Uitvoeren beheer en onderhoud 	2008	2008	Sociale kaart via website toegankelijk	Nihil

Bron: Wmo integraal: Evaluatie uitvoeringsprogramma Wmo 2008 en doorkijk naar uitvoeringsprogramma Wmo 2009.

Prestatieveld 4

Het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers

Beleidsdoelstellingen (2008 - 2011):

Ondersteuning van Vrijwilligers:

- Informatie over vrijwilligerswerk en vrijwilligers in de gemeente Meerssen door middel van periodieke kernpeiling.
- Het percentage vrijwilligersorganisaties dat bekend is met de ondersteuningsmogelijkheden en de werkzaamheden van het Servicepunt Vrijwilligers neemt toe ten opzichte van 2005.
- Het percentage vrijwilligersorganisaties dat gebruik maakt van de directe ondersteuningsmogelijkheden van het Servicepunt Vrijwilligers neemt toe ten opzichte van 2005.

Ondersteuning van mantelzorgers:

- Informatie over mantelzorg en mantelzorgers in de gemeente Meerssen door middel van periodieke kernpeiling.
- De vroegtijdige en systematische signalering van overbelasting bij mantelzorgers is in de periode 2008 tot en met 2011 toegenomen.
- Het aantal 'verborgen' en zwaarbelaste mantelzorgers dat bij de uitvoering van hun zorgtaken laagdrempelige en op maat geleverde ondersteuning heeft ontvangen, is in de periode 2008 tot en met 2011 toegenomen.
- Het aantal lichamelijk zeer behoeftige patiënten met én zonder mantelzorger dat ondersteuning van een vrijwilliger heeft gekregen, is in de periode 2008 tot en met 2011 toegenomen.
- Het percentage (nieuwe) mantelzorgers dat beter is toegerust om een zorgtaak voor familie of naasten op zich te nemen is in de periode 2008 tot en met 2011 toegenomen.
- Het percentage mantelzorgers dat wordt betrokken bij de indicatiestelling is in de periode 2008 tot en met 2011 toegenomen.
- De bereidheid van mensen om respijtzorg te leveren is in 2011 toegenomen.
- De (h)erkenning van en de waardering voor mantelzorgers is in 2011 toegenomen.

Tabel 7: Voornemens prestatieveld 4

Formulering	Startdatum	Gereed	Indicator	Financiering
Ondersteuning van vrijwilligers				
Uitvoering kernpeiling (waaronder nulmeting)	2008	continue	Rapportage periodieke kernpeiling	Nog te bepalen
Tweejaarlijks organisatie van een vrijwilligersdag lokaal	2008	Tweejaarlijks	Programma is ontwikkeld en uitgevoerd	Is in voorzien: 4.000 euro
Versterking van de maatwerkgerichte en vraaggerichte methodieken voor ondersteuning aan vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties	2008	2008	<ul style="list-style-type: none"> • Methodiek is uitgewerkt en vastgesteld • Methodiek is geïmplementeerd 	Is in voorzien
Bekendheid over vrijwilligersorganisaties bij het ZorgLoket gemeente Meerssen	2008	2008	Aantal doorverwijzingen	Is in voorzien
Een structurele samenwerking met en tussen de verschillende steunfuncties	2008	2008	Samenwerkingsconvenant	Is in voorzien
Ondersteuning van mantelzorgers				
Uitvoering kernpeiling (waaronder nulmeting)	2008	continue	Rapportage periodieke kernpeiling	Nog te bepalen
De informatieve ondersteuning van mantelzorgers is ingebed in in het ZorgLoket in samenwerking met het Steunpunt Mantelzorg (zie ook plan van aanpak bij prestatieveld 3)	2008	2008	Operationeel zijn van informatieproduct mantelzorgondersteuning bij het ZorgLoket gemeente Meerssen	Is in voorzien
Ontwikkelen en implementeren mantelzorgwijzer voor alle doelgroepen mantelzorgers, etc.	2008	2009	<ul style="list-style-type: none"> • Uitgifte mantelzorgwijzer • Bereik mantelzorgers 	Is in voorzien
Bekendheid over steunpunt mantelzorgorganisatie	2008	2008	Aantal contacten met het steunpunt	Is in voorzien
Samen met partners ontwikkelen en vaststellen plan van aanpak 'passend aanbod aan respijtzorg' voor alle doelgroepen mantelzorgers	2008	2009	Vastgesteld plan van aanpak	Is in voorzien

Formulering	Startdatum	Gereed	Indicator	Financiering
Mantelzorgers worden systematisch betrokken bij de indicatiestelling door het ZorgLoket en Centraal Indicatie Orgaan (CIZ)	2008	2008	<ul style="list-style-type: none">Afspraken vastgelegd in indicatieproces ZorgLoket gemeente MeerssenAfspraken vastgelegd in indicatieproces CIZ	Is in voorzien
Tweejaarlijkse organisatie van de "Dag van de mantelzorger" in regionaal verband	2008	Tweejaarlijks	<ul style="list-style-type: none">Dagprogramma is ontwikkeld en uitgevoerdBereik mantelzorgers	Is in voorzien
Onderzoeken mogelijkheid inbedding monitoring mantelzorg en ondersteuning in vierjaarlijkse GezondheidsEnquete GGD-ZL, en, indien mogelijk, opnemen in deze monitor	2007	2008	Besluit onderdeel mantelzorg in GezondheidsEnquete	Is in voorzien

Bron: Wmo integraal: Evaluatie uitvoeringsprogramma Wmo 2008 en doorkijk naar uitvoeringsprogramma Wmo 2009.

Prestatieveld 5

Het bevorderen van deelname aan het maatschappelijk verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem.

Beleidsdoelstellingen (2008 - 2011):

- In stand houden en, indien wenselijk, versterken van een toegankelijk en vraaggericht aanbod van activiteiten op het gebied van educatie, beweging/sport, ontmoeting voor mensen met een beperking en kwetsbare ouderen.
- Het ontwikkelen van WWZ-beleid ten behoeve van allochtone ouderen en mensen met een beperking (vloeit voort uit het Lokaal Uitvoeringsprogramma WWZ 2006-2010).
- Mensen met een beperking en kwetsbare ouderen zijn (voelen zich) minder vaak eenzaam.
- Mensen met een beperking en kwetsbare ouderen worden ondersteund in hun streven tot het behoud van de regie over hun eigen leven (zelfredzaamheid).
- Toename van bekendheid en gebruik van inkomensafhankelijke regelingen bij mensen met een beperking en kwetsbare ouderen (zie Armoedebeleid).
- Het structureel betrekken van mensen met een beperking bij het ontwikkelen van beleidsplannen middels implementatie van Agenda 22.
- Versterking positie eerste lijnszorg in het WWZ-concept.
- Het realiseren van een toereikend aanbod van fysieke WWZ-voorzieningen op kernniveau / woonzorg-zone.
- Realisatie van voldoende geschikte woningen voor mensen met een beperking en (kwetsbare) ouderen. Geschikt maken van de woningvoorraad middels woningverbetering en nieuwbouw voor mensen met een beperking en/of een zorgbehoefte.
- Het bevorderen van de mobiliteit van mensen met een beperking en kwetsbare ouderen teneinde de participatie te bevorderen.
- Toename van de toegankelijkheid van de openbare ruimte voor mensen met een beperking.

Tabel 8: Voornemens prestatieveld 5

Formulering	Startdatum	Gereed	Indicator	Financiering
Het aanbod van activiteiten op het gebied van educatie, beweging/sport en ontmoeting voor mensen met een beperking en kwetsbare ouderen is laagdrempelig	2008	Continue	<ul style="list-style-type: none"> • Aard en aantal activiteiten • Bereik doelgroep • Verdeling buurten • Kernpeiling • Jaarverslagen • Trajekt Activiteitenpool • Jaarverslagen gesubsidieerde verenigingen 	Is in voorzien
Er vindt een inventarisatie plaats van het type activiteiten, het aantal activiteiten en het aantal deelnemers die de professionele zorgaanbieders en welzijnsinstellingen organiseren op het gebied van educatie, beweging/sport en ontmoeting ten behoeve van allochtone ouderen Idem ten aanzien van mensen met een beperking	2008	2008	Rapportage "WWZ-arrangementen Boor allochtone ouderen"	Regulier en provinciaal subsidie: Is in voorzien
			Rapportage	Regulier: Is in voorzien
Het toegankelijk maken van reguliere welzijns- en zorgdiensten voor mensen met een beperking gebaseerd op de diversiteit van mensen en het eventueel ontwikkelen van maatwerk	2008	2009	Plan van aanpak op basis van de bevindingen uit de rapportage Task Force 'mensen met een beperking' en de rapportage 'WWZ-arrangementen voor allochtone ouderen'	Regulier: Is in voorzien
Er is, in de vorm van een pilot, een innovatief samenwerkingsverband ontwikkeld van (organisaties van) zorgvragers, mantelzorgers, buurtvrijwilligers, buurtgroeperingen en professionals op wijkniveau	2008	2009	Samenwerkingsverband	Regulier en provinciaal subsidie: Is in voorzien
De inventarisatie naar de wenselijkheid van een nieuwe opzet van de Sociale Alarmering is afgerond	2007	2008	Indien wenselijk: nieuwe opzet 1 januari 2008	Is in voorzien
Er zijn nieuwe woningen gebouwd voor verzorgd wonen en verspreid zelfstandig wonen	2007	2010	<ul style="list-style-type: none"> • Prestatieafspraken met woningcorporaties • Convenant 	
Koploperspilot De verkenning naar de regionale WWZ-behoefte van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psycho-sociaal probleem is afgerond	2007	2008	Een regionale en lokale opgave op het gebied van WWZ ten behoeve van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psycho-sociaal probleem (= annex bij het Uitvoeringsprogramma WWZ 2006-2010)	Regulier en provinciaal: is in voorzien

Formulering	Startdatum	Gereed	Indicator	Financiering
Het ontwikkelen en implementeren van een programma om mensen met een kwetsbare positie die een risico lopen om te vereenzamen, en waarvoor nog geen aanbod is ontwikkeld, te laten participeren in de samenleving	2009	2010	<ul style="list-style-type: none">• Ontwikkeling en implementatie programma 'preventie van eenzaamheid'• Aantal eenzame mensen dat is gaan participeren naar aanleiding van programma	Is in voorzien
Het thema WWZ krijgt komende jaren nadrukkelijk een plaats in de buurtaanpak	2008	2010	In op te stellen nota's en programma's	Regulier: Is in voorzien
Mensen met een indicatie voor onplanbare zorg kunnen een beroep doen op Diensten bij Wonen met Zorg (DWZ)	2008	2009	Projectaanvragen zorgaanbieders Experimenteergelden DWZ	

Bron: Wmo integraal: Evaluatie uitvoeringsprogramma Wmo 2008 en doorkijk naar uitvoeringsprogramma Wmo 2009.

Prestatieveld 6

Het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en aan mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behouden en het bevorderen van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer.

Beleidsdoelstellingen (2008 – 2011):

- Mensen met beperkingen of een chronisch psychisch/psychosociaal probleem zijn in toenemende mate zelfredzaam en behouden, dan wel nemen de regie over hun eigen leven.
- Mensen met beperkingen of een chronisch psychisch/psychosociaal probleem kunnen langer zelfstandig blijven, of gaan wonen.
- Mensen met beperkingen of een chronisch psychisch/psychosociaal probleem participeren in toenemende mate maatschappelijk.
- Mensen met beperkingen of een chronisch psychisch/psychosociaal probleem maken in toenemende mate gebruik van algemene/collectieve voorzieningen en maken steeds minder gebruik van individueel te verlenen voorzieningen (in relatieve zin).
- Individuele voorzieningen in de voorwaardenscheppende sfeer worden ingezet ten behoeve van mantelzorgers, zodat de druk op hen wordt verlicht.
- Mensen met beperkingen of een chronisch psychisch/psychosociaal probleem zijn in staat een huishouden te voeren, zich te verplaatsen in en om de woning en zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel.

Tabel 9: Voornemens prestatieveld 6

Formulering	Startdatum	Gereed	Indicator	Financiering
Meer burgers die recht hebben op een individuele voorziening maken hiervan gebruik	2008	2011	Juiste indicator nog te bepalen immers we gaan niet per definitie voor groei maar voor doelmatigheid en terugdringen non-gebruik	Is in voorzien
Individuele voorzieningen worden tijdig en adequaat geleverd	2008	2011	<ul style="list-style-type: none">• De afgesproken doorlooptijden intern en extern worden in minimaal negentig procent van de gevallen gerealiseerd• Aantal gegronde bezwaarschriften dient een relatieve daling te tonen	Is in voorzien
Algemene voorzieningen in de stad zijn in toenemende mate voor iedereen toegankelijk	2008	2011	<ul style="list-style-type: none">• Mensen met een beperking zullen in toenemende mate gebruik kunnen maken van het reguliere openbaar vervoer (incl. Regiotaxi OV)• In samenwerking met de afdeling Wonen worden prestatieafspraken gemaakt tussen gemeente en corporaties omtrent:<ul style="list-style-type: none">▪ Realiseren van meer adequate huisvesting voor de doelgroep met fysieke beperkingen▪ Betere matching van woningzoekenden met een Wmo-verhuisindicatie en aangepaste/nultredenwoningen▪ Betere en tijdige afstemming realiseren bij nieuwbouwprojecten/ renovatieprojecten voor de doelgroep met fysieke beperkingen, teneinde vroegtijdig afspraken te maken omtrent individuele aanpassingen	Is in voorzien
Uitbreiden aantal collectieve voorzieningen die laagdrempelig en na marginale toetsing toegankelijk zijn	2008	2009	<ul style="list-style-type: none">• Onderzoek naar de mogelijkheden tot het realiseren van uitleenpunten / pools van scootmobielen en rolstoelen (zorgcentra)• Onderzoek naar het vereenvoudigen van de procedure rondom kleine, eenvoudige woningaanpassingen	Is in voorzien
Onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om in de sfeer van voorzieningen te komen tot kostenbesparing en tot doelmatigheidswinst. Dit om het systeem toekomstbestendig te maken en te voldoen aan de in steek budgettaire neutraliteit	2008	2009	Onderzoek uitvoeren in samenwerking met organisaties en instellingen van belanghebbenden en betrokkenen, zowel van de kant van de cliënten als van de kant van de leveranciers en de zorgaanbieders	Is in voorzien

Bron: Wmo integraal: Evaluatie uitvoeringsprogramma Wmo 2008 en doorkijk naar uitvoeringsprogramma Wmo 2009.

Prestatievelden 7,8,9

Maatschappelijke opvang, openbare geestelijke gezondheidszorg en verslavingsbeleid

Beleidsdoelstelling (2008 - 2011):

- 25 Procent verkorting van de gemiddelde verblijfsduur in 2009 ten opzichte van de nulmeting in 2003 "(G.S.B.)."
- De kwaliteit van de voorzieningen voor dak- en thuislozen wordt verbeterd, zowel op het vlak van de infrastructuur, als op het vlak van innovatieve manieren van werken.
- Kwantitatieve uitbreiding van het aantal woonvoorzieningen voor (verslaafde) dak- en thuislozen.

- Public Mental Health-activiteiten hebben onder andere bijgedragen aan bewustwording en preventie van bepaalde problemen op het terrein van de openbare geestelijke gezondheidszorg.
- De ketenregie van de Persoons Gerichte Aanpak draagt zorg voor een naadloze aansluiting tussen het aanbod van de betrokken ketenpartners, waarbij de met succes afgeronde/lopende trajecten oploopt van veertig procent in 2008 tot zestig procent in 2010.
- Het bereik van de ambulante verslavingszorg neemt in de komende jaren (ondanks de groei in complexiteit) niet af. Maastricht zet zich in om het bereik te handhaven op het peil van 2005.

Tabel 10: Voornemens prestatievelen 7, 8 en 9

Formulering	Startdatum	Gereed	Indicator	Financiering
De gemiddelde verblijfsduur in de 24-uursopvang van de maatschappelijke opvang is met een vijfde gedaald ten opzichte van 2003	2008	2008	<ul style="list-style-type: none">• Accountantsverklaring Leger des Heils met gemiddelde verblijfsduur 24-uursopvang• Aantal extramurale woonbegeleidingstrajecten	GSB
Voor alle ingeschreven klanten binnen de maatschappelijke opvang wordt, in samenspraak met de klant, een plan van aanpak / trajectplan opgesteld	2008	2008	<ul style="list-style-type: none">• Monitoring en interviews met de personen die een persoonlijk ontwikkeltraject hebben doorlopen• Verslagen van overleg met de uiteenlopende cliëntenorganisaties	GSB
Borging van aanpak (m.n. daders) huiselijk geweld via de vier Veiligheidshuizen in de Limburgse politiedistricten	2008	2009	Rapport met beschrijving van bestuurlijk vastgestelde aanpak	GSB+stimuleringsmiddelen
Verbetering registratie en afname herhaalde meldingen + adequaat inspelen op de gevolgen van de invoering van de Wet uithuisplaatsing daders huiselijk geweld	2008	2008	Analyse cijfers Zuid-Limburgse cliëntvolgsysteem	GSB+ stimuleringsmiddelen
implementatie huiselijk geweld in GGD beleid met ingang van 2008. Borging van het (preventie)beleid ten aanzien van huiselijk geweld door opname van huiselijk geweld in basispakket van de GGD en onderbrengen van het advies en steunpunt huiselijk geweld bij de organisatie GGD Zuid Limburg	2008	2008	Begroting GGD-Zuid-Limburg 2009	Nog niet bekend, landelijk loopt discussie tussen VWS en VNG

Formulering	Startdatum	Gereed	Indicator	Financiering
Realisatie van een aanbod van 120 trajecten dagbesteding voor de doelgroep dak- en thuislozen en/of verslaafden in de periode 2007 tot en met 2010. Dit kan betekenen per klant/ traject twee of meer dagdelen. Dagbesteding is een ruim begrip waaronder ook dagstructurering, sport, vrijwilligerswerk wordt verstaan	2008	2008	Registratie deelname dagbestedingsactiviteiten	GSB+aanvullende OGGZ-middelen+ Provincie +Zorgkantoor
Er worden jaarlijks minimaal een tweetal Public Mental Health-activiteiten uitgevoerd die gericht zijn op de collectieve preventie voor openbare geestelijke gezondheidszorg	2008	jaarlijks	<ul style="list-style-type: none"> • Verslaglegging activiteiten door diverse media • Enquête deelnemers activiteiten 	Nog niet bekend
De gezondheid en het welzijn (maatschappelijke participatie) van 40 langdurig verslaafden met meervoudige problematiek wordt, door een Persoons Gerichte Aanpak significant verbeterd	2008	2008	<ul style="list-style-type: none"> • Beschrijving nulmeting / vertreksituatie van de klant; • Enquête onder de klanten waarbij een traject werd ingezet n.a.v. een met de klant besproken plan van aanpak • Rapport met een analyse van de resultaten van de Persoons Gerichte Aanpak, o.a. met betrekking tot participatie aan sociale activering, vrijwilligersbeleid, buurten • Realisatie van twee DOMUS-voorzieningen 	GSB + middelen provincie en zorgkantoor
De resultaten en knelpunten/verbeterpunten met betrekking tot maatschappelijke effecten en beleidsdoelstellingen worden getoetst bij burgers en klanten	2008	2008	Verslagen van klant-tevredenheidsonderzoeken via de zorgaanbieders, workshops en inspraakmomenten	OGGZ-middelen

Bron: Wmo integraal: Evaluatie uitvoeringsprogramma Wmo 2008 en doorkijk naar uitvoeringsprogramma Wmo 2009.

Wat is er van deze 53 voornemens terechtgekomen? Ruim de helft van de activiteiten, 27, zou in 2008 moeten zijn gerealiseerd. Voor vijf maatregelen geldt dat ze “continue” of “jaarlijks” worden uitgevoerd. Voor twee maatregelen is dit tweejaarlijks. Voor tien maatregelen is 2009 het jaar waarin ze zouden moeten zijn uitgevoerd. Eén maatregel was al in 2007 geëffectueerd. Bij elkaar gaat het om 45 maatregelen die de gemeente op dit moment zou hebben afgerond of die onder de noemer “continue” vallen.

De uitvoering van acht maatregelen heeft vertraging opgelopen. Van zes maatregelen die zouden zijn afgerond is niet na te gaan of dat inderdaad het geval is. Dit jaar staan vier maatregelen op het programma, evenveel als in 2011.²³

Bij de maatregelen die op de prestatievelen 7,8 en 9 betrekking hebben en nog niet zijn uitgevoerd, moet worden opgemerkt dat dit gedeeltelijk is veroorzaakt door opgetreden vertragingen bij de centrumgemeente Maastricht. Bij bepaalde doelen zijn gegevens nodig om de effecten te kunnen beoordelen. De centrumgemeente heeft deze gegevens niet bijtijds aangeleverd.²⁴

Drie keer per jaar wordt het zorgloket geëvalueerd. Eén keer per jaar, in mei, wordt de stand van zaken bij de uitvoering van het beleidsplan vastgesteld en gecommuniceerd met de gemeenteraad. Tot mei 2009 is deze stand van zaken bekend.²⁵ Van de 53 maatregelen komen er 52 terug in het evaluatie- en uitvoeringsoverzicht. De ontbrekende maatregel betreft het Centrum Jeugd en Gezin waarvan het in 2007 onzeker was of rijksfinanciering beschikbaar zou komen en waarvan de zogeheten 'back-office' in de gemeente Gulpen-Wittem zou worden gevestigd. Zestien van de 52 maatregelen maken deel uit van de meerjarenplanning wonen-welzijn-zorgbeleid 2009-2015. Dit wonen-welzijn-zorgbeleid valt op zijn beurt weer uiteen in acht deelprojecten, die ten dele de onder de Wmo vallende maatregelen dus overlappen.²⁶

Het gaat om de volgende deelprojecten:

1. Monitoring leefbaarheid en sociale samenhang
2. Onderzoek vraag van kwetsbare groepen
3. Onderzoek toegankelijkheid eerste- en tweedelijnsvoorzieningen
4. Sterke kernen in Meerssen
5. Aanbod 24-uurszorg
6. Sterk doorverwijzen
7. Centrum voor gezond leven voor senioren
8. Ontwikkelen van een divers welzijnsbeleid

Aan deze meerjarenplanning ligt de visie ten grondslag dat inwoners met een zorgvraag hun plek in de gemeenschap blijven houden en niet persé in een zorginstelling belanden. Zorg betekent hier dan ook zorg ook gewoon thuis. Hiervoor is een goed woon-, welzijns- en zorgaanbod nodig in de juiste onderlinge samenhang. Deze samenhang staat onder druk door in elkaar grijpende ontwikkelingen op het gebied van leefbaarheid, het aanbod van voorzieningen en diensten en demografische ontwikkelingen. Deze visie sluit nauw aan bij de visie die de gemeente Meerssen voor maatschappelijke ondersteuning heeft ontwikkeld. De vraag is wel hoe voor de eigen organisatie en voor de gemeenteraad inzichtelijk kan worden gemaakt hoe - onder andere door de onderling verschillende tijdschema's - de uitvoering van de Wmo en de uitvoering van de meerjarenplanning van de acht deelprojecten voor wonen-welzijn-zorgbeleid verlopen. Op deze vraag komt de commissie bij de conclusies en aanbevelingen terug. Dit geldt a fortiori ook voor het volksgezondheidsbeleid van de gemeente Meerssen. Op elke gemeente rust de wettelijke verplichting om eens per vier jaren aan de gemeenteraad een beleidsnota volksgezondheid voor te leggen. Ook op dit terrein liggen raakvlakken met onder andere maatschappelijke ondersteuning.²⁷

²³ Wmo integraal: Evaluatie uitvoeringsprogramma Wmo 2008 en doorkijk naar uitvoeringsprogramma Wmo 2009.

²⁴ E-mail van Maxime Niesten van 28 april 2010 om 17.00 uur.

²⁵ Wmo integraal: Evaluatie en uitvoering 2009. Meerssen 14 mei 2009.

²⁶ Verzorgd wonen in Meerssen. Wonen en meedoen. Meerjarenplanning 2009-2015, versie 19 maart 2009.

²⁷ Volksgezondheidsbeleid Gemeente Meerssen 2007-2011. Presentatie ten behoeve van raadscommissie 20 november 2007.

Jaarprogramma 2009 van de lokale nota aanpak volksgezondheidsbeleid 2007-2011, gemeente Meerssen. 11 november 2008.

3.3 Klanttevredenheidsonderzoek

De gemeente Meerssen heeft tevredenheidsonderzoeken laten uitvoeren. Het eerste tevredenheidsonderzoek werd uitgevoerd door SGBO en had betrekking op het jaar 2007. Van de 599 uit twee steekproeven benaderde cliënten reageerden 329: een respons van 55 procent. Het betrof cliënten die in 2007 een verzoek voor hulp in het huishouden hadden ingediend en cliënten die in 2006 of in 2007 een verzoek voor een hulpmiddel hadden ingediend.

De tevredenheid over de aanvraagprocedure was 7,5. Van de respondenten was 78 procent tevreden over de wachttijd tussen toekenning en ontvangst van de ondersteuning. De waardering voor de huishoudelijke hulp was 8,1. Voor de voorzieningen die men krijgt vanwege een lichamelijke beperking was de waardering 7,1.

In totaal gaf 30 procent van de cliënten aan wel eens van de Wmo-raad te hebben gehoord. Van degenen die wel eens van deze raad hebben gehoord was 89 procent tevreden over de informatie over de Wmo-raad. 91 procent is tevreden over de mate waarin de Wmo-raad voor de belangen van de cliënten in 2007 opkwam.

De tevredenheidsonderzoeken worden uitgevoerd volgens een vast stramien dat binnen een groot aantal gemeenten wordt gehanteerd. Het is in beperkte mate mogelijk om vragen aan te passen en toe te schrijven naar de eigen lokale situatie. De gemeente heeft van deze mogelijkheid gebruik gemaakt.²⁸

Methodologisch valt het nodige af te dingen op de aanpak. Cliënten (dus degenen die een voorziening of hulpmiddel krijgen) worden steekproefsgewijs benaderd. Maar de Wmo is van iedereen en door deze aanpak verkleint de focus vanzelf naar slechts twee prestatievelen. Ten slotte bestaat weinig inzicht in de wijze waarop de cliënten hun reacties geven: vullen zij de vragenlijsten zelf in? Lokken de vragen sociaal wenselijke correcte antwoorden uit? Worden de respondenten geholpen bij het invullen? Een andere indicatie voor de tevredenheid is het aantal klachten dat in behandeling wordt genomen. In 2008 ging het om zeven bezwaarschriften.²⁹ Van de zeven bezwaarschriften zijn er twee gegrond verklaard en vijf ongegrond. In 2009 zijn vijf bezwaarschriften ingediend. Hiervan zijn een gegrond verklaard en drie ongegrond. De behandeling van een bezwaarschrift is nog niet afgerond.³⁰

De website van de gemeente Meerssen meldt het volgende over de tevredenheidsonderzoeken 2008 en 2009: “De rapporten met de resultaten van het klanttevredenheidsonderzoek en de Benchmark Wmo 2008 en 2009 liggen vanaf mei 2010 tijdens kantooruren ter inzage bij bureau Communicatie van de gemeente Meerssen. U kunt dan de resultaten van beide onderzoeken en een samenvatting ook hieronder downloaden:

Rapport resultaten klanttevredenheidsonderzoek Wmo 2009	Volgt in mei 2010
Rapport resultaten Basisbenchmark Wmo 2008	Volgt in mei 2010
Rapport resultaten Basisbenchmark Wmo 2009	Volgt in mei 2010
Samenvatting resultaten klanttevredenheidsonderzoek en Benchmark Wmo 2008 en 2009	Volgt in mei 2010

²⁸ E-mail van Maxime Niesten van 28 april 2010 om 17.00 uur.

²⁹ Wmo integraal: Evaluatie uitvoeringsprogramma Wmo 2008 en doorkijk naar uitvoeringsprogramma Wmo 2009.

³⁰ E-mail van Maxime Niesten van 28 april 2010 om 17.00 uur.

In mei 2009 verscheen een verdiepend tevredenheidsonderzoek van de gemeente Meerssen onder mantelzorgers.³¹ Dit onderzoek werd uitgevoerd door SGBO aan de hand van bijeenkomsten waarvoor deelnemers waren uitgenodigd met behulp van een oproep in De Geulbode. Aan de verschillende bijeenkomsten namen 25 mantelzorgers deel, voornamelijk 55 jaar of ouder en vrouw. De bijeenkomsten hebben vijf aanbevelingen opgeleverd:

- Zorg voor een sluitende aanpak van de zorgvrager. Vraag door om de behoeften van de zorgvrager goed te onderkennen.
- Vergroot de bekendheid van mantelzorg en het steunpunt mantelzorg.
- Zorg voor één aanspreekpunt voor de zorgvrager en de mantelzorger bij de gemeente.
- Breid de ondersteuning van de mantelzorgers uit, bij voorbeeld bij aanvraag van een persoonsgebonden budget, respijtzorg, reiskostenvergoeding.
- Zorg voor genoeg betrokkenheid bij de gemeente.

Wat is met deze aanbevelingen gedaan? De gemeente Meerssen wijst erop dat “een verbinding is gecreëerd tussen het Steunpunt Mantelzorg en het Zorgloket. Het Steunpunt is bekend bij het Zorgloket en doorverwijzing naar het Steunpunt is ingebed in de werkprocessen van het Zorgloket. Verder zijn de eerste aanzetten gedaan naar een sterkere lokale profilering van het Steunpunt. Op incidentele basis worden inloopspreekuren gehouden en er vinden lokale bijeenkomsten plaats (mantelzorgsalon). Verdere implementatie van de aanbevelingen vormt een belangrijk aandachtspunt in de verdere vormgeving van de afspraken tussen het Steunpunt Mantelzorg en de gemeente.”³²

3.4 Benchmark

Over 2007 is naast het klanttevredenheidsonderzoek nog een benchmark uitgevoerd. In deze benchmark is gekeken naar twaalf kernindicatoren waarop de score van de gemeente Meerssen wordt vergeleken met de gemiddelde score van 46 andere gemeenten met een omvang van 25.000 inwoners of minder en met de gemiddelde score van alle - ruim honderd - aan de benchmark deelnemende gemeenten. Enkele interessante uitkomsten zijn de hoge scores voor Meerssen als het gaat om kwaliteit en samenhang, maar ook om ketenafspraken (wijze waarop de gemeente de samenwerking met andere ketenpartners heeft georganiseerd). De tevredenheid is 7,7, terwijl in de benchmark van de 46 andere gemeenten deze score gemiddeld iets hoger ligt: 7,95.

Een lage score heeft Meerssen als het gaat om aanbod van voorzieningen op de prestatievelden 7, 8 en 9 (maatschappelijke opvang, verslavingszorg en openbare geestelijke gezondheidszorg). Maar deze lage score is verklaarbaar: het gaat hier om voorzieningen die bij de centrumgemeente, in dit geval Maastricht, voorhanden zijn. Nog een opvallende score is de hoogte van de Wmo-uitgaven. Die liggen ruim boven de tweehonderd euro gemiddeld per inwoner: meer dan twintig procent hoger dan het gemiddelde in de groep van 46 gemeenten in deze benchmark. Hierbij past wel de kanttekening dat een exacte berekening van met de Wmo gemoeide uitgaven moeilijk is te maken. Hierop komt de commissie in de conclusies en aanbevelingen terug. De gemeente verklaart haar hoge score als volgt:

“Opgemerkt moet worden dat in de eerste jaren van de Wmo (2007 en 2008) de invulling van de Wmo zeer breed georiënteerd was. Iedere medewerker schrijft zijn tijd naar producten waarvoor hij/zij werkzaamheden heeft verricht.

³¹ Wat vindt de mantelzorger ervan? Verdiepend tevredenheidsonderzoek onder mantelzorgers in de gemeente Meerssen. SGBO mei 2009.

³² E-mail van Maxime Niesten van 28 april 2010 om 17.00 uur.

Door de brede inzet Wmo zijn veel uren (tegen de daarbij behorende uurtarieven) van medewerkers toegeschreven aan de Wmo. In de loop van 2009 zijn de werkzaamheden van de betreffende medewerkers onder de loep genomen en is gebleken dat zij in enge zin niet met de Wmo bezig zijn. Met ingang van 2010 is gekozen voor een heldere en transparante toerekening van uren (inclusief bijbehorende uurtarieven) aan de Wmo, waarbij ook een daadwerkelijke vergelijking met andere gemeenten kan plaatsvinden.”³³

In 2009 is een benchmark uitgevoerd over het jaar 2008 waarbij gebruik is gemaakt van de Wmo-thermometer waarmee de score van Meerssen is vergeleken met het gemiddelde van de scores van 187 andere gemeenten waarvan 41 met een omvang van 20.000 inwoners of minder.

Wat de basisbenchmark betreft scoort Meerssen met 78 procent ruim boven het landelijk gemiddelde van 69 procent. Wat de eerste twee prestatievelen (leefbaarheid en preventieve jeugdzorg) betreft scoort Meerssen exact gelijk aan de landelijke gemiddelden: respectievelijk 64 en 71 procent. Bij het derde prestatievelde (informatie en advies) doet Meerssen het beter dan het landelijk gemiddelde: 77 procent voor Meerssen en 71 procent landelijk. Bij de volgende prestatievelen krijgt Meerssen duidelijk hogere cijfers dan het landelijke gemiddelde. Bij mantelzorg en vrijwilligerswerk 77 procent (70 procent landelijk). Voor collectieve voorzieningen en individuele voorzieningen bedraagt de score 90 procent in Meerssen. Landelijk gaat het om respectievelijk 79 en 62 procent. Wat de individuele voorzieningen betreft oogst Meerssen dus een ongekend hoge waardering. Tenslotte de prestatievelen 7, 8 en 9 (maatschappelijke opvang, verslavingszorg en openbare geestelijke gezondheidszorg): ook hier doet Meerssen het beter (75 procent) dan de rest van Nederland (64 procent).³⁴

Naast deze basisbenchmark heeft de gemeente Meerssen in 2009 deelgenomen aan drie verdiepingsbenchmarkonderzoeken van SGBO. Het betreft mantelzorg, vrijwilligerswerk en individuele voorzieningen. Bij het eerste verdiepingsonderzoek wordt gekeken naar drie beleidsdoelen, bij het tweede naar vier beleidsdoelen. Wellicht ligt hierin de verklaring dat deze onderzoeken weinig concrete uitkomsten bieden naar de mening van de commissie. Bij het derde onderzoek zijn kwantitatieve en kwalitatieve gegevens en informatie gebruikt, waardoor de benchmark aan betekenis wint. Zo is het opvallend dat de gemeente Meerssen per 1.000 inwoners bijna 35 cliënten voor hulp in het huishouden telt. In wat omvang betreft vergelijkbare gemeenten is dat gemiddelde ruim 28. In de volledige benchmark (124 andere gemeenten) is dat 29. Opvallend is ook dat het aantal uren hulp in het huishouden per cliënt in Meerssen ook nog eens beduidend hoger ligt. Voor Meerssen 3,06 uur. Voor het gemiddelde van wat omvang betreft vergelijkbare gemeenten 2,49 en landelijk 2,65.

Dit beeld komt ook terug bij woonvoorzieningen en vervoersvoorzieningen (rolstoelen).³⁵

³³ Idem.

³⁴ Benchmark Wmo 2009. Basisbenchmark Gemeente Meerssen. Den Haag 1 juli 2009.

³⁵ Benchmark Wmo 2009. Individuele voorzieningen Gemeente Meerssen. Den Haag 1 juli 2009.

4. Formele vereisten en financiële gevolgen

In dit hoofdstuk komen de volgende vragen aan de orde:

- in hoeverre voldoet de gemeente aan de eisen die in de Wmo aan de invoering worden gesteld?
- bestaat inzicht in de financiële betekenis van de Wmo voor de gemeente?

Bij de beantwoording van de eerste vraag gaat het niet zozeer om de juridische, wetstechnische eisen, maar meer om een inhoudelijke toets.

4.1 In hoeverre voldoet de gemeente aan de eisen die in de Wmo aan de invoering worden gesteld?

De Wmo kent een aantal bepalingen waarin eisen zijn opgenomen. Zo bepaalt artikel 3 dat de gemeenteraad een of meer plannen vaststelt. Dit beleidsplan, al dan niet voorafgegaan door startnotitie en beleidsvisie, moet in ieder geval op onderstaande zes aspecten ingaan:

1. de gemeentelijke doelstellingen. Het gaat hier om kwalitatieve doelstellingen én kwantitatieve doelstellingen;
2. de wijze van uitvoering van het samenhangende beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning en welke acties worden uitgevoerd binnen de door het plan bestreken periode;
3. de door de gemeente te behalen resultaten;
4. de door de gemeente te nemen maatregelen om de kwaliteit van de uitvoering te waarborgen. Het gaat hier om:
 - (gezondheids)zorgbeleid
 - woonvisie/woonbeleid;
 - armoedebeleid;
 - activeringsbeleid (in het kader van Wwb, Wsw, Wia en Wajong);
 - sportbeleid;
 - integratie-/inburgeringsbeleid;
 - vervoersbeleid (leerlingenvervoer, WSA-vervoer).
5. de door de gemeente te nemen maatregelen om keuzevrijheid te bieden;
6. de wijze waarop gemeenteraad en gemeentebestuur zich op de hoogte hebben gesteld van de behoeften van kleine doelgroepen, zoals mensen met een verstandelijke beperking, mensen met langdurige psychische klachten, mensen met psychogeriatrische problemen, mensen met een zintuiglijke beperking.

Het beleidsplan van de gemeente Meerssen voor de jaren 2008 tot en met 2011 kent kwalitatieve en kwantitatieve doelstellingen. Wat deze laatste betreft gaat het om bijvoorbeeld een daling met twintig procentpunten van het percentage gezinnen dat in 2010 intensieve (opvoedings)ondersteuning nodig heeft. In totaal gaat het om zes van de 38 doelstellingen. Nog eens twaalf doelstellingen worden uitgedrukt in termen als “toenemen”, “dalen”, “minder” en “meer”. Ten slotte zijn ongeveer tien doelstellingen gekoppeld aan een concrete activiteit (kernpeiling, evaluatie, beleidsnota).

Toch valt het nodige aan te merken op de formulering van de kwantitatieve doelstellingen. Het voorbeeld van de daling van het aantal gezinnen dat in 2010 een beroep doet op intensieve (opvoedings)ondersteuning onderstreept dit. Allereerst ontbreekt het moment waarop de daling kan worden afgemeten. Is dat op 1 januari 2008? Hoeveel gezinnen maakten toen gebruik van intensieve ondersteuning? En als dat zo is volgt een derde vraag: wat wordt onder “intensieve ondersteuning” verstaan? Wat is het moment waarop in 2010 wordt nagegaan of inderdaad sprake is van de beoogde daling? Is dat op 1 januari 2010 of op 31 december 2010? Of op 1 mei 2010, als de gemeenteraad wordt geïnformeerd over de stand van zaken van het uitvoeringsprogramma 2010?

Ook bij de doelstellingen waarin over “toenemen” en “dalen” of “meer” en “minder” wordt gesproken moeten kanttekeningen worden geplaatst. Zo luidt een van de doelstellingen voor prestatieveld 5 (individuele voorzieningen) als volgt: “mensen met een beperking en kwetsbare ouderen zijn (voelen zich) minder vaak eenzaam.” De bedoeling is duidelijk, de doelstelling niet.

De gemeente Meerssen streeft een integrale aanpak van het Wmo-beleid na. Dat geldt niet alleen voor de samenhang tussen de negen prestatievelden, maar ook is aansluiting gezocht bij andere beleidsterreinen: wonen, welzijn, sport en bewegen, subsidies, beleid gebouwenbeheer, volksgezondheidsbeleid, bibliotheekvoorziening. Deze aansluiting blijkt uit de voor deze beleidsterreinen opgestelde beleidsstukken.³⁶

Artikel 5 van de Wmo bepaalt dat de gemeenteraad bij verordening regels vaststelt over de verstrekking van individuele voorzieningen en de voorwaarden waaronder deze voorzieningen worden ontvangen (in natura, financiële vergoeding of een persoonsgebonden budget). In deze verordeningen dienen twee bepalingen in ieder geval te worden opgenomen. De eerste bepaling betreft de wijze waarop de toegang tot het aanvragen van individuele voorzieningen in samenhang met voorzieningen op het gebied van wonen en zorg als bedoeld in de AWBZ is geregeld. De tweede bepaling betreft de wijze waarop de verstrekking van individuele voorzieningen samenhangend wordt afgestemd op de situatie van de aanvrager. In de op 14 september 2006 door de raad goedgekeurde verordening voorziet artikel 7.2. in de eerste door de wetgever verplicht gestelde bepaling. Artikel 1.2 voorziet in de tweede door de wetgever verplicht gestelde bepaling.

Artikel 9 van de Wmo bepaalt dat het college van burgemeester en wethouders jaarlijks vóór 1 juli de uitkomsten van onderzoek naar tevredenheid van vragers van maatschappelijke ondersteuning publiceert. Dit geldt ook voor de bij ministeriële regeling aangegeven gegevens over de prestaties van de gemeente. De commissie constateert dat over 2007 de tevredenheid is onderzocht. Wat 2008 betreft vermeldt de website van de gemeente dat dat tevredenheidsonderzoek in mei 2010 voor het publiek beschikbaar is, tegelijk met het onderzoek over 2009. Ook wordt een benchmarkonderzoek uitgevoerd waarin de prestaties van de gemeente Meerssen met andere gemeenten worden vergeleken. Zoals in het vorige hoofdstuk beschreven neemt de gemeente niet alleen deel aan de basisbenchmark maar ook aan enkele verdiepingsonderzoeken.

Artikel 11 van de Wmo bepaalt dat het college van burgemeester en wethouders ingezetenen en belanghebbenden betreft bij de voorbereiding van het beleid. In het beleidsplan is per prestatieveld aangegeven met welke instanties en andere gemeenten de gemeente Meerssen samenwerkt.

³⁶ Zoals ‘Verzorgd wonen in Meerssen. Meerjarenplanning 2009-2015’, ‘Meerssen kiest voor gezond. Lokale aanpak volksgezondheidsbeleid Meerssen 2007-2011’, ‘Een fundament voor goed beheer. Beleid gebouwenbeheer 2008’, Sportaccommodatiebeleid 2007, Sport- en beweegnota 2007-2011, Cultuurnota gemeente Meerssen van 22 maart 2007, Meerjarenbeleidsplan 2009-2012 Openbare Bibliotheek Meerssen.

Bij het raadsvoorstel dat samen met het beleidsplan is voorgelegd aan de gemeenteraad was het advies van de Wmo-raad gevoegd.

Op 21 september 2007 heeft het college van burgemeester en wethouders het Wmo-platform ingesteld. Het platform telt twaalf leden. De leden beschikken over ervaring en deskundigheid op de meeste prestatievelden van de Wmo, met dien verstande dat de prestatievelden 7, 8 en 9 geen specifieke vertegenwoordiging in het platform kennen. Uit de gesprekken van de commissie met de portefeuillehouder, met ambtenaren en met de voorzitter van het Wmo-platform komt naar voren dat de samenwerking goed is, maar nog wel verbeterd kan worden. Op 8 april 2008 heeft het college het huishoudelijk reglement van het platform goedgekeurd. Hiermee is de positie van het platform geformaliseerd. Het platform kan het college gevraagd en ongevraagd adviseren, de gemeenteraad kan gevraagd worden geadviseerd. Van deze laatste mogelijkheid is de afgelopen twee jaar geen gebruik gemaakt. Wellicht ook omdat volgens de voorzitter van het Wmo-platform in de raad niet veel belangstelling voor de Wmo bestaat. Zowel bij het platform als bij ambtelijk vertegenwoordigers leeft het besef dat de gezamenlijke bijeenkomsten beter gestructureerd moeten worden.³⁷

4.2 Bestaat inzicht in de financiële betekenis van de Wmo voor de gemeente?

In de gemeente Meerssen zou - als wordt afgegaan op de benchmark waarvan in het vorige hoofdstuk melding is gemaakt - meer aan de uitvoering van de Wmo worden uitgegeven dan gemiddeld in vergelijkbare gemeenten en ook meer dan het landelijk gemiddelde. Dat blijkt ook uit de totaalcijfers die in de benchmark zijn opgenomen. In 2007 gaf de gemeente Meerssen per inwoner 219,39 euro uit aan “Wmo-brede” uitgaven. Gemeenten met een vergelijkbare omvang (20.000 inwoners of minder) gaven gemiddeld 192,18 euro uit. Voor heel Nederland was het gemiddelde 208,77 euro.³⁸ In de benchmark is ook een onderverdeling gemaakt naar de verschillende kostencategorieën:

Tabel 11: *Wmo-uitgaven in 2007 (bedragen in euro)*

Omschrijving	Meerssen	Vergelijkbare gemeenten	Benchmark
Maatschappelijke begeleiding en advies	32,99	27,35	37,98
Huishoudelijke verzorging	89,79	81,68	80,58
Sociaal-cultureel werk	18,59	32,52	38,09
Voorzieningen gehandicapten	78,02	54,67	54,16

Bron: Benchmark Wmo 2009. Basisbenchmark Gemeente Meerssen. Den Haag 1 juli 2009

Financiële gegevens uit latere jaren komen in dit onderzoek niet voor, maar er zijn aanwijzingen die erop duiden dat de gemeente Meerssen wat de uitvoering van de Wmo betreft met hoge uitgaven wordt geconfronteerd. Zo is ten opzichte van 2007 in 2008 het aantal aanvragen met gemiddeld 35 procent toegenomen:

³⁷ Gesprekken van de commissie met professor B. Beek, voorzitter van het Wmo-platform, met wethouder M.A.M. Schats en met de heer W. Creusen, mevrouw K. Roosen, mevrouw A. Speetjens en mevrouw M. Thijssen. Meerssen 1 juli 2009

³⁸ Benchmark Wmo 2009. Basisbenchmark Gemeente Meerssen. Den Haag 1 juli 2009, blz. 19

Tabel 12: *Toename Wmo -aanvragen 2007-2008 (in aantallen en percentages)*

Soort aanvraag	2007	2008	Vershil in %
Hulp in het huishouden	193	300	+55
Woonvoorziening	140	196	+40
Vervoersvoorziening	243	320	+31
Rolstoelen	105	126	+20

Bron: Benchmark Wmo 2009. Basisbenchmark Gemeente Meerssen. Den Haag 1 juli 2009

Tabel 13: *Aanvragen prestatieveld 6 in 2009 (in aantallen)*

Soort aanvraag	2009
Hulp bij het huishouden	232
Woonvoorzieningen	190
Vervoersvoorzieningen	229
Rolstoelen	115

Ondanks deze forse toename in 2008 viel de stijging in de uitgaven mee. Uit onderstaande tabel blijkt dat de uitgaven wel zijn gestegen in 2008, maar veel minder dan op grond van het aantal aanvragen mag worden verwacht.

Tabel 14: *Uitgaven Wmo 2007, 2008, 2009 (bedragen in euro)*

Voorziening in euro	2007	2008	2009
Hulp in het huishouden			
• Zorg in natura	1.436.428	1.522.238	1.649.712
• Persoonsgebonden budget	250.819	331.273	356.547
• Niet goedgekeurd bedrag	50.000	ntb	ntb
Totaal	1.737.247	1.853.511	2.006.259
Indicatiestellingskosten CIZ	35.589	25.275	34.919
Vervoersvoorziening	564.902	574.865	613.220
Woonvoorziening	238.807	297.168	337.726
Rolstoelvoorziening	255.678	250.546	267.617
Overige kosten	7.980	8.489	4.418
Indicatiestellingskosten CIZ	26.775	64.144	60.110
Totaal	2.866.978	3.073.999	3.324.269

Wat de eigen bijdragen betreft gaat het in de eerste drie jaren van de invoering van de Wmo om de onderstaande bedragen. In 2009 was de eigen bijdrage bij het persoonsgebonden budget 76.764 euro.

Tabel 15: *Eigen bijdrage CAK (bedragen in euro)*

Jaar	Bedrag
2007	147.554
2008	247.274
2009	241.057

Op 1 januari 2008 telde de gemeente Meerssen 19.745 inwoners. Als ervan wordt uitgegaan dat in dat jaar zo'n 2,8 miljoen euro gemoeid was met de uitvoering van de Wmo, dan betekent dit dat de gemeente Meerssen 139 euro per jaar per inwoner uitgeeft. Het gemiddelde voor Limburg ligt op 186 euro per inwoner.

5. Betrokkenheid van gemeenteraad, burgers en belanghebbenden

In dit hoofdstuk komen de volgende vragen aan de orde:

- wat is de betrokkenheid van de raad bij de plaatselijke invulling van de Wmo en bij het verdere uitvoeringstraject?
- In hoeverre zijn burgers en belangenverenigingen in het kader van burgerparticipatie betrokken bij de besluitvorming en invoering van de Wmo?

5.1 Betrokkenheid van de raad

De vraag naar de betrokkenheid van de raad bij de plaatselijke invulling van de Wmo en bij het verdere invoeringstraject is reeds in hoofdstuk 3 aan de orde geweest. Daarin zijn de door de gemeente genomen stappen bij de invoering en de uitvoering van de Wmo aan bod gekomen. De commissie laat ze in dit hoofdstuk kort de revue passeren om de betrokkenheid van de gemeenteraad te belichten.

Op 13 december 2007 stemde de gemeenteraad van Meerssen in met het beleidsplan voor de invoering en de uitvoering van de Wmo. Bij de behandeling van dit beleidsplan in de gemeenteraad deed het college twee toezeggingen. In de eerste plaats zou de uitvoering van het beleidsplan met enige regelmaat in de commissie van de desbetreffende portefeuillehouder worden besproken. In de tweede plaats zou het Wmo-platform met een vertegenwoordiger van de jeugd worden versterkt. De gemeente licht de gemeenteraad een keer per jaar in over de stand van zaken bij de uitvoering van de Wmo in Meerssen. Twee vertegenwoordigers van de jeugd zijn toetreden tot het Wmo-platform.

5.2 Betrokkenheid van burgers en belanghebbenden

De laatste onderzoeksvraag heeft betrekking op de betrokkenheid van burgers en belanghebbenden bij de besluitvorming over en de invoering van de Wmo.

De gemeente Meerssen is tevreden over de betrokkenheid van burgers en belanghebbenden. De communicatie met burgers vindt plaats via De Geulbode en via de website van de gemeente, die toegankelijk is en veel informatie over de Wmo bevat. Ook vanuit de welzijnsinstelling Trajekt worden inwoners geïnformeerd.³⁹ Voor de gemeente is het Wmo-loket niet de enige toegangspoort voor zorghulp. Politie, scholen, verenigingen, gemeente etc. zijn in gelijke zin toegangspoorten. Waar de zorgvraag ook binnenkomt, het probleem moet op de juiste plek worden opgepakt en op de juiste wijze aangepakt.⁴⁰

³⁹ Gesprekken van de commissie met de heer W. Creusen, mevrouw K. Roosen, mevrouw A. Speetjens en mevrouw M. Thijssen. Meerssen 1 juli 2009.

⁴⁰ Gesprekken van de commissie met wethouder M.A.M. Schats. Meerssen 1 juli 2009.

6. Conclusies en aanbevelingen

6.1 Conclusies

1. Invoering van de Wmo

De gemeente Meerssen heeft de invoering van de Wmo in goede banen geleid. Geleidelijk aan is niet alleen samenhang aangebracht tussen de negen prestatievelden van de Wmo, maar is ook aansluiting gezocht bij andere beleidsterreinen, zoals wonen, sport, accommodatiebeleid.

2. Uitvoering van de Wmo

De commissie constateert aan de ene kant op grond van benchmarkonderzoek dat de gemeente Meerssen in vergelijking met gemeenten van ongeveer dezelfde bevolkingsomvang en afgezet tegen het landelijk gemiddelde geconfronteerd wordt met hoge uitgaven voor de Wmo. Aan de andere kant zouden de uitgaven voor met name de prestatievelden 5 en 6 (collectieve en individuele voorzieningen) nog geen 140 euro per jaar per inwoner bedragen. Bijna vijftig euro onder het Limburgse gemiddelde.

3. Verantwoording en sturing door de gemeenteraad

De gemeente informeert de gemeenteraad regelmatig over de stand van zaken bij de uitvoering van de Wmo in Meerssen. Het beleidsplan telt 53 activiteiten, waarvan het merendeel inmiddels is gerealiseerd. De activiteiten zijn verbonden aan doelstellingen die deels kwalitatief deels kwantitatief van aard zijn. Maar ook bij de in kwantitatieve parameters uitgedrukte doelstellingen zou een betere en meetbare formulering op hun plaats zijn.

6.2 Aanbevelingen

1. Samenhang tussen Wmo, volksgezondheid en wonen, welzijn en zorg

Het jaar 2011 is het laatste jaar van de voor vier jaren opgestelde beleidsnota over de uitvoering van de Wmo. De commissie beveelt de gemeente aan de volgende beleidsnota voor de uitvoering van de Wmo (2012-2015) nauw te laten aansluiten op de ongeveer in dezelfde tijdsperiode uit te brengen beleidsnota over het volksgezondheidsbeleid en over het samenhangend beleid voor wonen, welzijn en zorg.

2. Verantwoording

De gemeenteraad mag het belang en de financiële gevolgen van de uitvoering van de Wmo niet onderschatten. De financiële verantwoording roept vragen op. Volgens de eigen financiële verantwoording hoort de gemeente Meerssen tot de voor de Wmo 'goedkopere' Limburgse gemeenten, volgens in opdracht van de gemeente uitgevoerd onderzoek tot de 'duurste' in heel Nederland. De financiële verantwoording moet dus beter, ook in de jaarlijkse evaluaties waar zo'n verantwoording nu nog verstek laat gaan.

Bijlagen

Bijlage 1

Uitgebreid overzicht dat ten grondslag ligt aan het gebruikte toetsingskader

A. Algemeen

- Beleidsplan, al dan niet voorafgegaan door startnotitie en beleidsvisie (Artikel 3, lid 1 en 2: de gemeenteraad stelt een plan vast telkens voor een periode van ten hoogste vier jaren)
- In het plan moet in ieder geval worden ingegaan op (artikel 3, lid 4):
 - * de gemeentelijke doelstellingen;
 - + kwalitatieve doelstellingen;
 - + kwantitatieve doelstellingen;
 - * de wijze van uitvoering van het samenhangende beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning;
 - * de door de gemeente te behalen resultaten;
 - * de door de gemeente te nemen maatregelen om de kwaliteit van de uitvoering te waarborgen;
 - + relatie met andere gemeentelijke beleidsterreinen, zoals:
 - ~ (gezondheids)zorgbeleid
 - ~ woonvisie/woonbeleid;
 - ~ armoedebeleid;
 - ~ activeringsbeleid (in het kader van WWB, WSW, Wia en Wajong);
 - ~ sportbeleid;
 - ~ integratie-/inburgeringsbeleid;
 - ~ vervoersbeleid (leerlingenvervoer, WSA-vervoer).
 - * de door de gemeente te nemen maatregelen om keuzevrijheid te bieden;
 - * de wijze waarop gemeenteraad en gemeentebestuur zich op de hoogte hebben gesteld van de behoeften van kleine doelgroepen, zoals:
 - + mensen met een verstandelijke beperking;
 - + mensen met langdurige psychische klachten;
 - + mensen met psychogeriatrische problemen;
 - + mensen met een zintuiglijke beperking.
 - * samenwerking met andere gemeenten op het gebied van:
 - + aanbesteding van de hulp bij het huishouden;
 - + vrijwilligers en mantelverzorgers;
 - + opvoedingsondersteuning;
 - + mensen met beperkingen;
 - + verstrekking van individuele voorzieningen;
 - + Wmo-loket;
 - + maatschappelijke opvang;
 - + verslavingszorg.

B. Participatie in het Wmo-beleid

- Participatie van de burgers bij het Wmo-beleid is vastgelegd in artikel 11 en 12. Bij:
 - + de beleidsvoorbereiding;

- + vroegtijdig de mogelijkheid om zelfstandig beleidsvoorstellen in te dienen over maatschappelijke ondersteuning;
- + gelegenheid tot advies indienen door de gezamenlijke vertegenwoordigers van representatieve organisaties van vragers op het gebied van maatschappelijke ondersteuning;
- + motivering van gemeentebestuur gericht aan gemeenteraad over de manier waarop de belangen en behoeften van inwoners die hun belangen en behoeften niet goed kenbaar kunnen maken in de beleidsvorming zijn meegewogen.

- Wijze van participatie van organisaties die betrokken zijn bij opstellen van visie en doelen van de Wmo:

- + informeren;
- + raadplegen;
- + vragen om instemming.

Het gaat bij informeren, raadplegen en vragen om instemming om organisaties die bij maatschappelijke ondersteuning zijn betrokken:

- + welzijnsinstellingen;
 - + mantelzorgorganisaties;
 - + vrijwilligersorganisaties;
 - + thuiszorginstellingen;
 - + eerstelijns gezondheidszorg;
 - + woningcorporaties;
 - + stichting MEE;
 - + instellingen voor gehandicapten;
 - + verzorgingscentra en –tehuizen;
 - + verslavingszorg en GGZ-instellingen;
 - + instellingen voor jeugdzorg;
 - + indicatieorganen;
 - + instellingen voor maatschappelijke opvang en vrouwenopvang;
 - + religieuze instellingen;
 - + kinderopvangorganisaties en scholen;
 - + zorgkantoren;
 - + politie;
 - + schuldhulpverlening;
 - + vervoersaanbieders;
 - + provincie.
- horizontale verantwoording: artikel 9 schrijft voor dat het gemeentebestuur jaarlijks voor 1 juli bekend maakt de uitkomsten van het cliënttevredenheidsonderzoek en de bij ministeriële regeling aangewezen prestatiegegevens. De instrumenten daarvoor zijn:
- + burgerjaarverslagen;
 - + Wmo-beleidsmonitor;
 - + deelname aan benchmark Wmo;
 - + jaarrekening;
 - + publicatie in lokale krant;
 - + speciale Wmo-krant;

+ website van de gemeente.

C. Het onder A genoemde plan betreft gemeentelijke doelstellingen op de verschillende terreinen van maatschappelijke ondersteuning (artikel 3). Deze terreinen zijn hieronder geclusterd en gespecificeerd.

1. Sociale samenhang, ondersteuning van vrijwilligers en opvoedingsondersteuning.

- gemeentelijke activiteiten gericht op sociale samenhang:

- + bevorderen van burgerparticipatie bij lokale activiteiten;
- + stimuleren van eigen initiatieven van burgers;
- + zorgen voor goede buurtinformatie en buurtvoorlichting;
- + ondersteunen van burgerplatforms;
- + bevorderen van buurt- en straatcontactactiviteiten;
- + bevorderen van netwerkvorming voor specifieke groepen;
- + bevorderen van (vrijwillig) buurtbeheer en buurttoezicht;
- + zorgen voor (vrijwillige) buurtbemiddeling;
- + bevorderen dat bewoners zelf wijkgedragscodes ontwikkelen.

- gemeentelijke activiteiten gericht op ondersteuning van vrijwilligers (ook in sportverenigingen, kinderboerderijen, buurtcomités en muziekgezelschappen):

- + vrijwilligersinformatiepunt;
- + deskundigheidsbevordering;
- + vrijwilligersonderscheiding/vrijwilliger van het jaar;
- + makelaarsfunctie (matching van vraag en aanbod);
- + verzekering;
- + vrijstelling sollicitatieplicht;
- + faciliteiten (parkeerkaarten, kortingspassen etc);
- + kinderopvang.

- gemeentelijke activiteiten gericht op jeugdigen met opgroei problemen en op ouders met problemen met opvoeden:

- + informatie en advies
- + signalering
 - ~ voorlichting professionals die met jeugdigen werken;
 - ~ meldcode bij vermoeden van kindermishandeling;
 - ~ centraal meld- en verzamelpunt;
 - ~ andere voorzieningen.
- + toeleiding hulpaanbod
 - ~ schoolmaatschappelijk werk;
 - ~ zorgnetwerken rondom scholen primair onderwijs;
 - ~ zorgnetwerken rondom scholen voortgezet onderwijs;
 - ~ buurtnetwerken;
 - ~ zorgnetwerken rondom Regionale Opleidingscentra.
- + licht pedagogische hulp
 - ~ kortdurende begeleiding jeugdigen of ouders;
 - ~ gezinsondersteuning;
 - ~ pedagogisch spreekuur;

- + zorgcoördinatie
 - ~ afstemmen hulpverlening bij multi-probleemgezinnen;
 - ~ gezinscoach.

2. Mensen met beperkingen

- informatie, advies en cliëntondersteuning
 - + fysiek loket op gemeentelijk niveau;
 - + geen fysiek loket: andere oplossingen voor het bieden van informatie en advies;
 - ~ telefonisch Wmo-loket;
 - ~ digitaal Wmo-loket;
 - ~ actieve voorlichting/advies aan specifieke doelgroepen;
 - ~ afzonderlijke voorzieningen voor specifieke doelgroepen en vragen;
 - ~ mobiel loket.
 - + fysiek loket gevestigd in een andere gemeente in de regio.
- voorzieningen van informatie en/of advies:
 - + woningaanpassingen, rolstoelvoorzieningen, vervoersvoorzieningen ;
 - + hulp bij het huishouden;
 - + informatie over verschillende zorgaanbieders;
 - + steun bij problemen bij het voeren van regie over het huishouden;
 - + invalidenparkeerkaart;
 - + AWBZ-/ZVW-voorzieningen;
 - + ondersteuning van mantelzorgers;
 - ~ informatiepunt voor mantelzorgers;
 - ~ begeleiding/ondersteuning;
 - ~ lotgenotencontact;
 - ~ cursussen;
 - ~ respijtzorg thuis;
 - ~ respijtzorg buitenshuis;
 - ~ nazorg;
 - ~ mantelzorgvriendelijk personeelsbeleid;
 - ~ vrijstelling sollicitatieplicht;
 - ~ faciliteiten (parkeerkaarten, kortingspassen etc);
 - ~ kinderopvang;
 - ~ afspraken met lokale werkgevers over mantelzorgvriendelijk personeelsbeleid.
 - + bijzondere woningen zoals rolstoelgeschikte of seniorenwoningen;
 - + ouderwerk/-activiteiten;
 - + verkrijgen van ondersteuning en hulp door vrijwilligers;
 - + inkomensondersteuning en schuldhulpverlening;
 - + psychosociale hulpverlening;
 - + geestelijke gezondheidszorg;
 - + vrouwenopvang en/of meldpunt huiselijk geweld;
 - + sociaal raadsliden/sociaal-juridische hulpverlening;
 - + verslavingszorg;
 - + dak- en thuislozenopvang;

- + vrijetijds- en culturele voorzieningen;
- + opvoedingsondersteuning;
- + leerlingenvervoer;
- + jongerenwerk/activiteiten;
- + WSW-vervoer;
- + opbouwwerk/buurtconciërge.

- indicatiestelling Wmo-loketten

- + indicatie en toegang.
 - ~ hulp bij huishouden;
 - ~ vervoersvoorzieningen;
 - ~ rolstoelen;
 - ~ woningaanpassingen;
 - ~ invalidenparkeerkaart;
 - ~ maaltijdvoorzieningen, boodschappenvoorzieningen, alarmering;
 - ~ bijzondere woningen zoals rolstoelgeschikte of seniorenwoningen;
 - ~ inkomensondersteuning en schuldhulpverlening;
 - ~ AWBZ-voorzieningen;
 - ~ leerlingenvervoer;
 - ~ WSW-vervoer;
 - ~ vrouwenopvang en/of meldpunt huiselijk geweld;
 - ~ geestelijke gezondheidszorg;
 - ~ verslavingszorg.

- organisaties waarmee cliënt in het Wmo-loket rechtstreeks contact kan leggen:

- + ouderenadviseurs;
- + Stichting MEE;
- + vrijwilligers-/mantelzorgorganisaties;
- + welzijnswerk;
- + algemeen maatschappelijk werk;
- + Centrum indicatiestelling zorg/indicatiesteller;
- + thuiszorginstelling;
- + sociaal raadslieden;
- + steunpunt geestelijke gezondheidszorg;
- + woningbouwcorporatie/wooninformatiepunt;
- + inkomensondersteuning/schuldhulpverlening.

- cliëntondersteuning:

- + mensen die mantelzorg verlenen;
- + mensen met een lichamelijke beperking;
- + mensen met psychosociale of materiële problemen;
- + mensen met een meervoudige problematiek;
- + mensen met een verstandelijke beperking;
- + mensen met chronische psychische problemen.

- betrokkenheid bij algemene voorzieningen:

- + maaltijdvoorziening;
- + waarborgen toegankelijkheid openbare ruimte;
- + waarborgen toegankelijkheid openbare voorzieningen;
- + boodschappendienst;
- + wijksteunpunt voor kortdurende hulp in het huishouden;
- + wasserette die was ophaalt en aflevert.

- betrokkenheid bij individuele voorzieningen:

- + hulp in het huishouden;
- + vervoersvoorzieningen;
- + woonvoorzieningen;
- + rolstoelvoorzieningen.

- betrokkenheid bij indicatiestelling;

- wijze van indicatiestelling:
 - + huisbezoek;
 - + telefonisch;
 - + mondeling (aan loket);
 - + schriftelijk;
 - + elektronisch.
- voorzieningen waarvoor de gemeente een eigen bijdrage vraagt:
 - + hulp in het huishouden;
 - + individuele vervoersvoorziening;
 - + onroerende woonvoorziening;
 - + roerende woonvoorziening.

3. Maatschappelijke zorg

- bijdrage van de gemeente aan:

- + ketensamenwerking;
- + bureau schuldhulpverlening;
- + vroegsignalering en preventie;
- + toeleiding naar zorg-/hulpverlening;
- + afspraken met woningbouwcorporaties over huisuitzettingen;
- + meldpunt voor crisisdreiging;
- + individuele trajectplannen voor dak- en thuislozen;
- + opsporen kwetsbare personen;
- + bij terugval/uitval mensen opnieuw opsporen;
- + OGGZ-platform;
- + meldpunt overlast;
- + informatieloket voor dak- en thuislozen.

Bijlage 2

Lijst van geïnterviewden en geraadpleegde deskundigen

Professor B. Beek	voorzitter Wmo-raad Meerssen
De heer W. Creusen	hoofd inwonerszaken gemeente Meerssen
Mevrouw K. Roosen	beleidsmedewerker zorgloket gemeente Meerssen
De heer M.A.M. Schats	wethouder gemeente Meerssen
Mevrouw A. Speetjens	consulent zorgloket gemeente Meerssen
Mevrouw M. Thijssen	beleidsmedewerker wonen, welzijn, zorg

Bij de voorbereiding van dit onderzoek raadpleegde de commissie de volgende personen:

De heer dr. R. Gilsing	medewerker Sociaal en Cultureel Planbureau, projectleider Wmo-evaluatie
Mevrouw dr. ir. R. Kwekkeboom	medewerker Sociaal en Cultureel Planbureau
De heer drs. P. Vos	algemeen secretaris Raad voor de Volksgezondheid en Zorg

Bijlage 3 Lijst van afkortingen

AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
CIZ	Centraal Indicatieorgaan Zorg
CPB	Centraal Plan Bureau
GGD	Gemeentelijke Gezondheids Dienst
OGGZ	Openbare Geestelijke Gezondheids Zorg
PIW	Stichting Partners in Welzijn
SCP	Sociaal en Cultureel Planbureau
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
Wajong	Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering jonggehandicapten
Wia	Wet werk en inkomensvoorziening naar arbeidsvermogen
WMO	Wet maatschappelijke ondersteuning
WSW	Wet sociale werkvoorziening
WVG	Wet voorzieningen gehandicapten
WWB	Wet werk en bijstand
ZVW	Zorgverzekeringswet

Bijlage 4 Geraadpleegde literatuur

Commissie Zorg om jeugd, 'Van Klein naar Groot'. Vereniging Nederlandse Gemeenten, juni 2009

Gijs van Houten, Mathijs Tuynman, Rob Gilsing, 'Eerste tussenrapportage Wmo-evaluatie. De invoering van de Wmo: gemeentelijk beleid in 2007.' Sociaal en Cultureel Planbureau, augustus 2008

Mirjam de Klerk, Anna Maria Marangos, Martha Dijkgraaf, Alice de Boer, 'Derde tussenrapportage Wmo-evaluatie. De ondersteuning van Wmo-aanvragers.' Sociaal en Cultureel Planbureau, juni 2009

Mirjam de Klerk, Rob Gilsing en Joost Timmermans (red.), 'Op weg met de Wmo. Evaluatie van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2007-2009. Den Haag, maart 2010

Anna Maria Marangos, Mieke Cardol, Martha Dijkgraaf, Mirjam de Klerk (red.), 'Vierde tussenrapportage Wmo Evaluatie. Ondersteuning en participatie van mensen met een lichamelijke beperking.' Sociaal en Cultureel Planbureau en Nivel, maart 2010

J.M. Peeters en J. Rademakers, 'CQ-Index Hulp bij het Huishouden: meetinstrumentontwikkeling. Kwaliteit van de hulp bij het huishouden vanuit het perspectief van cliënten'. NIVEL, Utrecht 2009

Provincie Limburg, 'Limburg doe(t) mee! De Wmo in Limburg: Evaluatie vanuit het perspectief van gemeenten, cliënten en thuiszorgaanbieders'. Maastricht, december 2008

Rekenkamer Den Haag, 'Zicht op invoering en uitvoering. Onderzoek naar de beleidsvorming en toekomstige evaluatie van de Wmo.' Den Haag, december 2008

Rekenkamercommissies Parkstad Limburg, 'De Wmo uit de startblokken. Aandachtspunten Beleidsplan Wmo'. Heerlen, juni 2007

Rekenkamercommissie Teylingen, 'Wmo, de raad aan zet. Een onderzoek naar sturingsmogelijkheden en burgerparticipatie bij de Wmo in de gemeente Teylingen, Teylingen, 17 november 2009

Rekenkamer Venlo, 'Wmo: meedoen tegen (w)elke prijs?' Venlo, september 2007

Rekenkamer Zaanstad, 'De Wmo in Zaanstad. Het persoonsgebonden budget voor huishoudelijke hulp'. Zaanstad, april 2009

Rekenkamercommissie Zaltbommel, 'Wmo in Zaltbommel: Voor elkaar? Onderzoek naar de invoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning in Zaltbommel.' Zaltbommel, december 2007

Sociaal en Cultureel Planbureau, 'De sociale staat van Nederland'. Den Haag, november 2009

Sociaal en Cultureel Planbureau, 'Maten voor gemeenten 2009'. Den Haag, november 2009.

Bijlage 5

Overzicht eerdere onderzoeken rekenkamercommissie-zl

2006	Nuth	Onder de loep	Declaratiegedrag in de gemeente Nuth
2006	Gulpen-Wittern	Tere plekken	Integriteit en wegwerkzaamheden aan de Slenakerweg in Gulpen-Wittern
2006	Meerssen	In de Meerssense maat	Onderzoek naar de organisatieontwikkeling van de gemeente Meerssen 1993-2006
2007	Eijsden	Een goede buur of een verre vriend	De samenwerking tussen Eijsden en Margraten in de startblokken
2007	Eijsden	Vooronderzoek naar de financiering van het centrumplan in de gemeente Eijsden	
2007	Gulpen/Wittern	Kompas of glazen bol?	Onderzoek naar het sturingsinstrumentarium van de gemeente Gulpen-Wittern
2007	Gulpen-Wittern	Doel of middel?	Intergemeentelijke samenwerking door de gemeente Gulpen-Wittern
2007	Valkenburg	Een geschenk uit de hemel	De samenwerking tussen Valkenburg aan de Geul en 3W
2008	Beek	Elk uur telt	Inhuur van extern advies voor de gemeente Beek
2008	Nuth	Voor het goede doel	Doelmatig en doeltreffend sportaccommodatiebeleid voor de gemeente Nuth
2009	Gulpen-Wittern	Van de grond gekregen	Grondexploitatie in Gulpen-Wittern nader onderzocht

2009	Eijsden	Met de knip op de beurs	Doelmatigheid van het accommodatiebeleid in Eijsden
2009	Meerssen	Vijf kanten van Pentasz	Functioneren van de regionale sociale dienst Pentasz vanuit Meerssens perspectief
2009	Beek	Met of zonder schone lei?	De uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning in Beek
2009	Valkenburg	Drie parels aan één ketting	Intergemeentelijke samenwerking door de gemeente Valkenburg aan de Geul
2009	Eijsden	Oude wijn in nieuwe zakken?	De uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning in Eijsden
2009	Gulpen-Witterm	Midden in de roos geschoten?	De uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning in Gulpen-Witterm
2010	Nuth	Niets nieuws onder de Wmo?	De uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning in Nuth
2010	Valkenburg	Meedoen en ondersteunen: keuzes of knelpunten?	De uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning in Valkenburg aan de Geul
2010	Beek	Minder regels, minder kosten?	Deregulering en administratieve lastenverlichting in de gemeente Beek

Bijlage 6

De rekenkamercommissie

De rekenkamercommissie bestaat uit:

ir. P.T.H.J. (Peter) Thuis	: voorzitter
drs. M.J.M. (Mimi) Crijns	: lid
drs. A.M.J. (Ton) Dreuw RC	: plv. voorzitter
mr. D.J.J.M. (John) Havenith	: lid
dr. H.P.M. (Bert) Kreemers	: lid
drs. W.J.H.S. (Wil) Lindelauf RA RO	: lid
M.G.A. (Maurice) Cobben	: secretaris

Alle leden maken op persoonlijke titel deel uit van de rekenkamercommissie. De in de rekenkamercommissie werkzame registeraccountant treedt niet in die hoedanigheid op.

Website	:	www.rekenkammercie-zl.nl
Postadres	:	Postbus 998, 6300 AZ Valkenburg aan de Geul
Telefoon	:	06 – 215 337 83
E-mailadres	:	info@rekenkammercie-zl.nl